ATEITIS

1959, NR. 9
LAPKRITIS

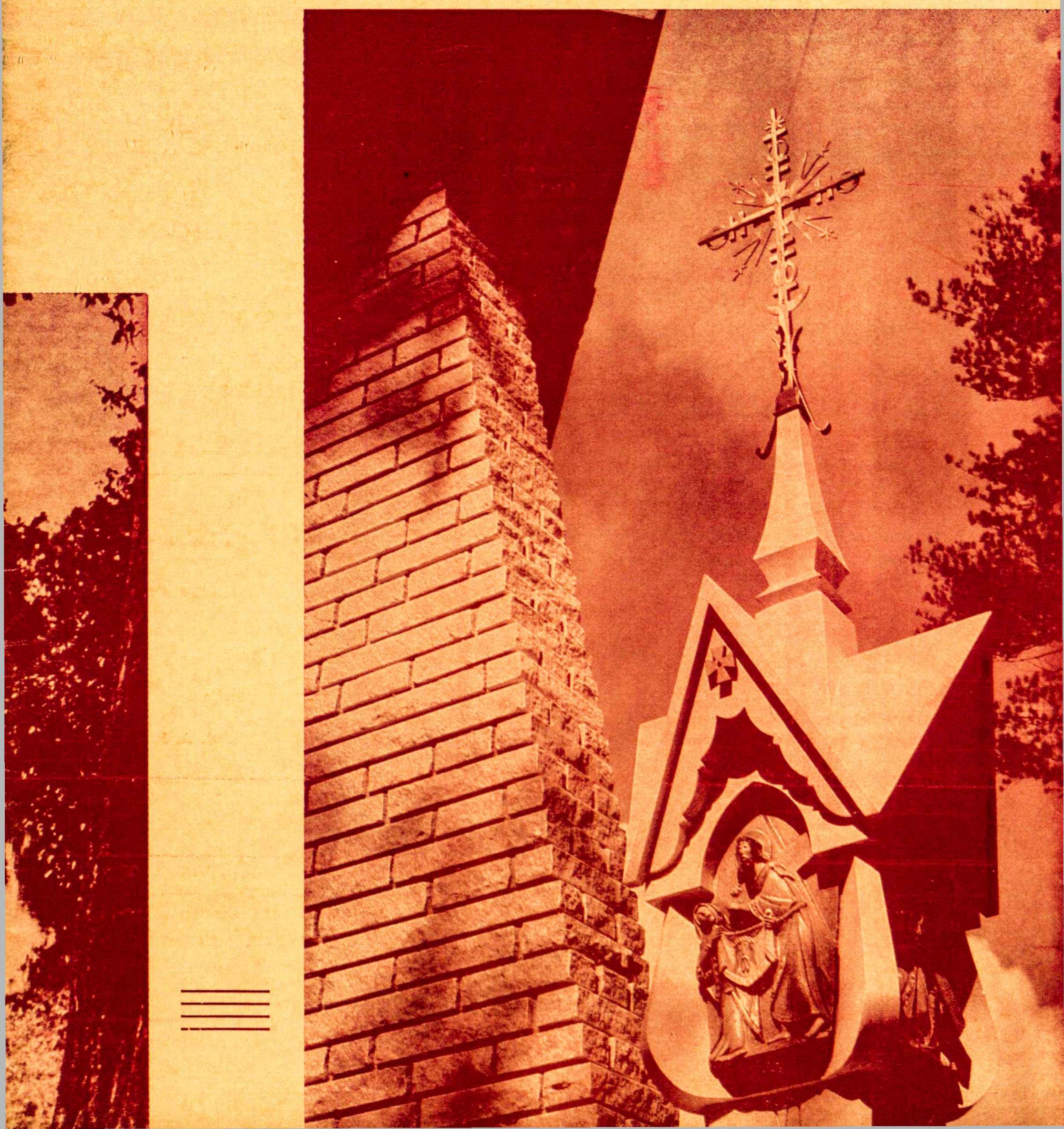

ATEITIS eina nuo 1911

KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

1959 METAI Nr. 9

LAPKRITIS — NOVEMBER

☆

Redaktorius — Paulius Jurkus

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS — Danutė Aleksandravičiūtė - Bobelienė, Gintarė Banaitytė-Ivaškienė, Teresė Ivaškaitė.

Visą spausdinamą medžiagą redakcija taiso savo nuožiūra. Nepanaudoti straipsniai grąžinami autoriui prašant.

Administratorius — Kun. V. Dabušis

Redakcijos ir administracijos adresas:

ATEITIS, 916 Willoughby Avenue, Brooklyn 21, N. Y., U. S. A.
Tel.: GLenmore 2-2923

Prenumerata metams $5.00 pagal JAV dol. kursą

Garbės prenumerata metams $10.00

Atskiro numerio kaina 50c.

☆

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August, by the Lithuanian Catholic Youth Association.

"A T E I T I S"

916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Subscription $5.00 per year

Single copy 50c.

☆

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

TURINYS

Ateitininkų sukakties minėjimo ir kongreso reikalu 217

Nerima Narūnė
Pradalgėliuos, Klėtys, Komunija (eilėraščiai) 218

Romualdas Kisielius
Džiaugsmas (eil.) 220

Alfa Sušinskas
Po kitų širdį besiknisant 221

Birutė Dabušytė
Garbinau meilę, Jaučiu Tave, Jaunyste mano (eilėraščiai) 223

Birutė Empakerytė
Kapų tyloje 224

Dalia Noreikaitė
Sugrįški, Rugienose (eil.) 225

A. Džiugėnas
Nuo Telšių iki Chicagos (Kun. Petro Patlabos sukaktis) 227

Teresė Ivaškaitė
Vytautas Mačernis — žmogus ir poetas 228

Vytautas Mačernis
Vizija (eil.) 228

Vytautas Mačernis
Laiškas Kristui (eil.) 229

SAS suvažiavimo nutarimai 230

SAS suvažiavimo rezoliucijos 231

Vytenis
Per prizmę — Ateitininkiškojo gyvenimo aktualijos 232

Sportas
J. Šoliūnas — Nešvarūs baltiniai ir reprezentacija 233

Atskleista knyga
A. Kinčius — Legendų krašte (Karaliaus vainikas), A. K. — St. Džiugo "Neklaužados" 234

Vardai, įvykiai, idėjos 235

Studentų Ateitininkų Sąjungoje 237

Moksleivių Ateitininkų Sąjungoje 239

Kreivos šypsenos 240

Šachmatai ..... **Viršelių III psl.**

Viršelyje — Kryžiaus Kelių detalė pranciškonų vienuolyno sodyboje Kennebunkporte, Me. Architektūra — J. Muloko, skulptūra — V. Kašubos. Nuotrauka — V. Maželio.

ATEITININKŲ

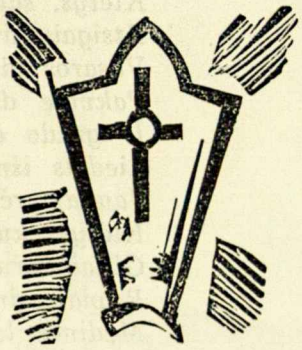

SUKAKTIES MINĖJIMO IR KONGRESO REIKALU

ATEITININŲ sukaktis minima 1960 metais. Šie metai vadintini ateitininkų *jubilėjiniais* metais. Jie apgaubia šeštąjį ateitininkų *kongresą*, šaukiamą Chicagoje 1960 rugsėjo mėn. 2-4. 2-4.

Kongresas, kaip sukakties minėjimo viršūnė, 1960 jubilėjinius metus dalo į *prieškongresinį* ir *pokongresinį*, tarpsnius.. Čia norima atkreipti dėmesį į kiekvieno to tarpsnio paskirtį.

A. SUKAKTIES MINĖJIMAS PRIEŠ KONGRESĄ

Sukakties minėjimas pradedamas su 1960 metų pradžia. Siekiama trijų dalykų: 1. *priminti* ateitininkų kilmę, idėjas ir principus, svarbesnius veiklos tarpsnius, atliktus darbus ir žymesnius asmenis; 2. *supažindinti* su ateitininkais lietuvišką visuomenę ir katalikišką pasaulį; 3. *sustiprinti* ryžtą uoliau siekti savo įdėjų įgyvendinimo.

I. PRAEITIES PRIMINIMAS reikalingas gilesniam įsisąmoninimui *krikščioniškų principų*, kurių realizavimo ateitininkai siekė savo veikla praeityje; gaivinimui *patriotinių nusiteikimų ir momentų, kurie sijosi su nepriklausomos Lietuvos gyvenimu;* pabrėžimui *egzistencinės ateitinnkų kovos* abejų pasaulinių karų bei okupacijų metais. Praeities ryšys su dabartimi ypač pabrėžtinas tam, kad jaunoji ateitininkų karta pasijustų savo pirmatakų darbo tęsėja.

Praeities priminimo *paskaitos* turėtų būti visų ateitininkiškų vienetų 1960 metų programoje. Sąjungų valdybos sudaro jų ciklą, pritaikytą savo nariam. Sukakties metais ateitininkui laikytina garbės dalyku ir pareiga gerai pažinti savo organizacijos praeitį.

Straipsniai iš ateitininkų praeities turėtų eiti per visą 1960 metų "Ateitį". Duoti ne tiktai gerai paruoštų apžvalginių straipsnių, bet ir prisiminimų, ypač pirmųjų ateitininkų, kurie dar yra gyvi. Prisimintini žuvusieji ir nukankinti ateitininkai. Tokių straipsnių turėtų pasirodyti ir kitoje lietuviškoje spaudoje.

II. SUPAŽINDINIMAS su ateitininkais reikalingas platesnės visuomenės dėmesiui ir palankumui sukelti. Ateitininkai šiuo atžvilgiu tebesilaiko santūriai. Tuo tarpu jie yra *pirmieji šaukliai* prieš rusiškąjį ateizmą, iš kurio išaugo dabartinė bolševizmo grėsmė. Ateitininkų *lietuviškas darbas* yra reikšmingas ir svarus. Vyresnieji ateitininkai *Lietuvos laisvinimo akcijoje* eina atsakingas pareigas. Lietuvių *katalikiškoje akcijoje* ateitininkai atlieka žymų vaidmenį. Ateitininkų sukaktis duoda progos tai iškelti plačiau, negu yra žinoma.

Atitinkamais *pranešimais* reikia informuoti lietuviškąją visuomenę ir organizacijas, kur jas tik galima prieiti. Ateitininkai, kurie yra nariai tokių organizacijų, susitarę imasi patys iniciatyvos. Vietos ateitininkai painformuoja ir padeda surasti būdą, kaip prieiti prie kitų organizacijų. Neturėtų būti aplenktas nė mažiausias lietuviškas vienetas. Studentai ir kai kurie sendraugiai galėtų rasti progos painformuoti nelietuviškas organizacijas, ypač tas, kurioms rūpi savo krašto moralės kėlimas, jaunuomenės auklėjimas, tautiškumo išlaikymas, atspirtis komunizmui. Pranešimai turi būti pozityvūs, nuosaikūs, be savigyros. Opiem momentam paliesti turi būti rastas ramus žodis, ypač kitų lietuviškų grupių atžvilgiu.

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

NERIMA NARŪNĖ

PRADALGĖLIUOS

Kvapnūs šieno pradalgėliai,
Grėbėja basa;
Melsvos akys - vosilkėliai,
Geltona kasa...

Saulės jūroj džiūsta šienas,
Balti dobilai,
Šienapjūtės šviesios dienos,
Šventi atlaidai.

Peržegnotos lankos visos
Kryžių pakelėj —
Lenkias klusnūs dobilėliai
Pradalgių eilėj...

Tviska dalgis, puola žiedas,
Ramunė balta.
Vyturėlis meldžias gieda,
Atgailos malda.

O kvapių žiedų vainikas
Kryžiui dovana.
Su sesučių — brolužėlių
Šienpjūtės daina.

KLĖTYS

Klėtys, šaltos ir vėsios,
Atsigaivinimas karštuose
Vasaros vidurdieniuose.
Pakvipę drobės stuomenim,
Ir grūdo aitrumu,
Žiedais išmargintomis skryniomis, —
Jaunamarčių pasidižiavimu.
Klėtys, kuriose tūno visos gaspadorių turtas,
Giliais aruodais,
Rupiais drobiniais užklotais,
Medinės lovos,
Kur piemenėlis, galvijus parginęs,
Vidurdienio kaitroje poguliauja...
Ant samanotų jūsų sienų seni kryžiai,
Su parudavusiom verbų šakom.
Apsauga nuo vasaros staigių griaustinių.
Klėtys su klevo prieklėčiais ir mėlynai margomis durimis,
Su augštakočiais geltonais jurginais,
Kur vakaro tyloj,
Žalių laukų ornamente,
Pravirksta paliesta armonika...

KOMUNIJA

Neneškite šventos Agotos duonos,
Neliekite gėliųjų šulinių vandens,
Tai tiktai vasaros vidurdienio
Kaitros marinami auksiniai vasarojai.
Saulės ugny —

Tai tiktai grūdo sudžiovinimas,
Kad būt saldesnė žiauberis,
Kad išgaruotų žemės sūrimas,
Paliktų tik šventa puri komunija.
Pavasari įsėtas derlius.

Panašūs pranešimai turėtų pasigirsti iš radijo valandėlių. Specialūs raportažai paruoštini lietuviškom radijo programom perduodamom į Lietuvą. Infromacinio pobūdžio straipsniai reikalingi platesnei lietuviškajai ir svetimai spaudai. Informacijos komisija susižino su ateitininkais tų vietų, kur yra radijo valandėlės bei informacijos centrai.

III. STIPRINIMAS ateitininkų veiklos yra esminis reikalas jubilėjiniais metais. Jubilėjus yra kartu ir mūsų *vajus* tremties sąlygom. Tremtis reikalauja didelių pastangų išlaikyti lietuviškam nusistatymui, krikščioniškam tvirtumui ir organizaciniam drausmingumui. Sukakties metais reikia labiau susitelkti ir susiveržti savo gretose ir jas pagausinti. Vykdytinas naujų narių vajus. Atskirose vietovėse ruoštini platesnio masto susipažinimo pobūviai. Daugiau prasiveržtina iš savo uždarumo.. Vis labiau plintančioje apatijoje visuomeniškam darbui reikia daugiau judrumo, išradingumo ir naujumo. Sąjungų centrai jubilėjiniais metais turėtų pasiekti visus skyrius, draugoves ir kuopas ir sukelti ant kojų. Priešingu atveju, sukakties minėjimas nuskambės tiktai šauksniais be atgarsio.

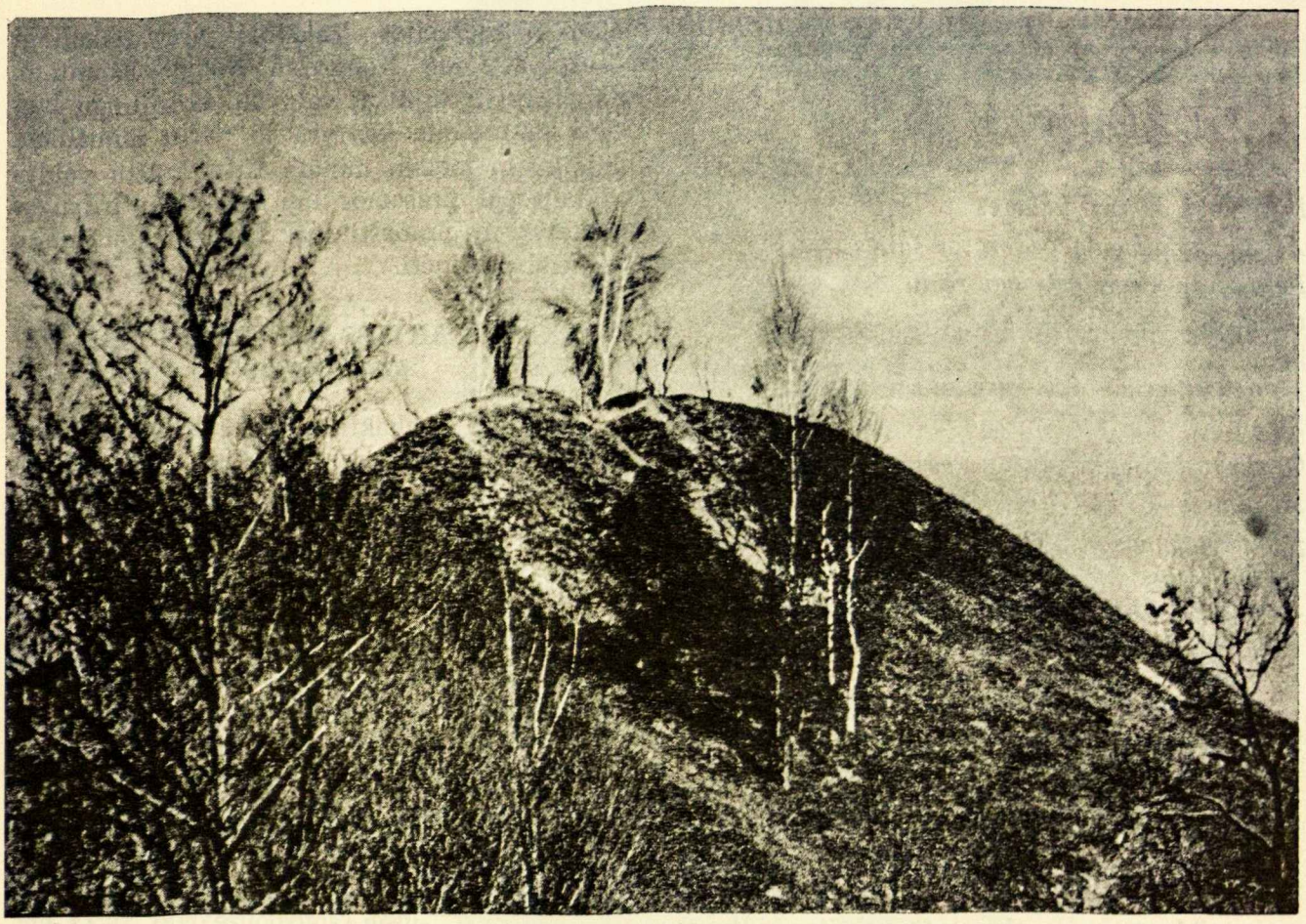

Merkinės piliakalnis rudenį

Gyvesniu atgarsiu atsiliepia tie ateitininkai, kurie ne tiktai pripažįsta, bet ir išpažįsta savo idealus, jais tikrai gyvena. Sakramentinis gyvenimas yra būtina sąlyga *gyvajai dvasiai* išlaikyti ir ja spinduliuoti. Sukakties metais prisimintini mūsų ideologo St. Šalkauskio siekimai gyvos dvasios judėjimui kelti. Reikalingos dvasios vadų sugestijos ir inspiracijos dažnesniam suartėjimui su mūsų aukščiausiu idealu-Kristumi, kuriam pabrėžiama ištikimybė jubilėjinių metų kongreso šūkiu.

B. PASIRUOŠIMAS KONGRESUI

Sukakties praskleidimu ateitininkų vienetuose ruošiamės *jubilėjiniam kongresui* Chicagoje 1960 rugsėjo 2-4. Turi būti sukurtos jam reikiamos nuotaikos ir pribrandinti svarstytini klausimai.

Kongresas šaukiamas keletui uždavinių: 1. *peržvelgti* idėjiniu požiūru ateitininkų išeitąjį pusės amžiaus kelią; 2. *apibūdinti* dabartinę mūsų padėtį modernioje civilizacijoje; 3. *nustatyti* ateities siekimų ir veiklos principines gaires; 4. *sutelkti* kiek galima didesnį ateitininkų sąskrydį didžiajai sukakties šventei; 5. *pristatyti Ateitininkų Federaciją kaip jubiliatę* platesnei visuomenei. Visa tai numatyta kongreso programoje, kuri pridedama prie šio rašto.

Kongreso pasisekimas ir jo programos tinkamas išpildymas priklauso nuo eilės paruošiamųjų darbų. Yra pats laikas: 1. *garsinti* kongresą, 2. *kelti* judėjimą į kongresą vykti, 3. *telkti* lėšas ir 4. *turėti* kalendorinį darbų planą.

I. GARSINIMAS pradėtinas išryškinimu kongreso šūkio "Ištikimybė Kristui, ištikimybė *Lietuvai*". Jubilėjinių metų pradžioje "Ateityje" turi būti tą šūkį plačiau išvystąs straipsnis. Sąjungos instruktuoja kongreso šūkį nagrinėti savo vienetuose. Tuo pačiu metu "Ateityje" turi sekti eilė straipsnių apie buvusius *penkis kongresus*, jų iškeltas idėjas ir nutarimus. Reklaminiam kongreso garsinimui panaudotinos visos priemonės, kad jisai pasidarytų plačiau žinomas.

II. RAGINIMAS ruoštis vykti į kongresą turi pasiekti visus ateitininkus visose pasaulio dalyse. Juos turi pasiekti greita, įtaigi ir išsami informacija, kelianti pareigos pajautimą, kad kiekvienas ateitininkas, kuris tik ga-

ROMUALDAS KISIELIUS

DŽIAUGSMAS

Iš ąžuolo kietos kaladės
Aš pjaustau veidą pavergtos šalies...
Peiliu į jį negailestingai rėžiu,
Gilias skausmų raukšles...

Į jo įdubusias akis įpjaunu
Siaubingą žvilgsnį vergo,
O skruostuose išpjaustau ašarų lašus...
Ir gimsta veidas kraujuje sumirkęs,
Į kančią panašus...

Nors liūdnas jis, bet aš džiaugiuos,
Man neapsakomai džiugu ir miela...
Nes štai, į šitą šaltą medžio kūną,
Įdėjau savo visą širdį...
Visą sielą...

---

li, kongresan vyksta. Kongreso dalyvių gausumas priklausys nuo išvystytos akcijos, į kurią turėtų ypatingą dėmesį kreipti Sąjungų centrai. Iš anksto pravedama *registracija,* kuri užangažuoja ir parodo, kaip kuri vietovė gali būti atstovaujama. Rūpintis, kad ir mažiausias vienetas neliktų neatstovaujamas. Svarstytinos galimybės, kaip galėtų būti atstovaujami ateitininkai tolimesniųjų kraštų. JAV ir Kanadoje lankytinos visos vietos, kur ateitininkai silpniau veikia. Sąjungų centram susitarus, šaukiami specialūs susirinkimai, organizuojamos *rajoninės šventės* vietoje įprastinių metinių. Jų tikslas ateitininkus išjudinti, sukelti entuziazmą, pasiruošti kongreso giesmėm, dainom, eisenai ir laikysenai.

III. TELKIMAS lėšų kongresui pravesti ir dalyvių skaičiui pagausinti yra visų ateitininkų reikalas. Nustatytinas *kongreso mokestis* atskirom sąjungom jų valdybų; jos jį ir išrenka. Solidarumas reikalautų kiek didesnio mokesčio iš tų ateitininkų, kurie į kongresą nevyktų; atkrinta visos kitos dalyvio išlaidos. Kad galima būtų paremti moksleivius ateitininkus, atskirose vietose ruoštini *vakarai ir rinkliavos* susitarus su sendraugiais. Iš anksto ieškotinos pigesnės priemonės į kongresą nuvykti didesniais būriais.

IV. PLANAVIMAS ir vykdymas ruošos darbų verčia turėti detalų *kalendorių* 1960 metam. Federacijos Valdybai yra reikalingi *metmenys planų* Kongresui Rengti Komiteto, jo komisijų ir sąjungų valdybų. Iš sąjungų laukiama pranešimų, kas yra jų pačių numatoma jubilėjiniam metam minėti. Kitų kraštų valdybos taip pat prašomos ligi šių metų pabaigos nusistatyti ir pranešti, kas daroma ateitininkų sukakčiai paminėti.

C. SUKAKTIES MINĖJIMAS PO KONGRESO

Kongresu sukakties minėjimas neužbaigiamas. Jis pratęsiamas ligi 1960 metų pabaigos. Dėmesys dabar sutelkiamas į *informaciją* apie kongreso eigą, jo darbus ir nutarimus, ir *skleidimą* kongreso dvasios bei sprendimų į visus ateitininkus.

I. INFORMACIJA apie kongresą turi būti greita, gera, ir vaizdinga, kad pasiektų kiek galima, platesnę spaudą. Pasiruošti pranešimam kitų organizacijų susirinkimuose. Vaizdingumui bus reikalingi filmai ir juostelės iš koncerto ir svarbesnių kalbų. Netrunkant išleisti *kongreso darbus.* Knygai paruošti reikalinga, kad kongresinės paskaitos būtų išspausdintos atskirais lankais dar prieš kongresą; tektų pridėti tiktai kongreso eigos aprašymą ir nutarimus.

II. SKLEIDIMUI kongreso dvasios ir nutarimų į visus ateitininkus dar lieka keturi jubilėjinių metų mėnesiai. Šaukiami *specialūs susirinkimai* išklausyti pranešimam ir įspūdžiam iš kongreso. Kituose susirinkimuose svarstomi *kongreso nutarimai.* To niekada nebuvo daroma, ir todėl nutarimai likdavo tik surašyti. Jie turi būti nagrinėjami ir pritaikomi kiekvienos sąjungos narių supratimui. Kongresas šaukiamas ne atvangai, o didesniam šuoliui į ateitį. Tai turi būti pabrežta sukakties minėjimo užbaigimu.

III. JUBILĖJINIAI METAI baigiami *Kristaus Gimimo* šventės dienomis ir nuotaikoje. Vietos ateitininkai turi bendras pamaldas su komunija ir bendrą susirinkimą. Nusiteikiama tolimesniam aktyviam darbui praėjusios sukakties pakilioje dvasioje.

Nusiteikimas kuriamas nuoširdžiu visų ateitininkų bendravimu ir sutarimu, organizaciniu paslaugumu, įsijautimu į bendrus visiem reikalus ir siekimus. Bendras visų mūsų reikalas, kad sukaktis būtu plačiai ir prasmingai paminėta ir kad šeštasis jubilėjinis kongresas gerai pasisektų.

Ateitininkų Federacijos Valdyba.

PO KITŲ ŠIRDIS BESIKNISANT

ALFA SUŠINSKAS

DAUG kas žino puodo ir katilo pasakėčią, bet nedaugelis jos pamokymą sau prisitaiko.

Taigi kartą puodas juokęsis iš katilo ir jį visaip niekinęs.

—Koks tu juodas ir visada paišinas — šlykštu į tave ir pažiūrėti! Aš tavęs iš tolo vengiu, kad tavo suodžiais nesusitepčiau, - kalbėjęs puodas katilui.

— O tu koks? - atsiliepęs katilas. — Aš tai aš, bet ir pats, broleli, nesi švaresnis: ir pro savo suodinas akis tematai tik mane juodą, visai nenorėdamas pirma pažvelgti į save.

Dėl to ir byloja didžioji žmonių išmintis:

— Puodas katilą vainoja — abu labu tokiu.

Ši puodo ir katilo pasakėčia savo turiniu yra paprasta ir kartu labai gili bei gyvenimiška: ji yra suprantama vaikui, ir jos pakanka mokytajam psichologui mąstyti. Savo taiklumu ji yra lyg visuotinė, liečianti, mažomis išimtimis... visus žmones. Ji iškelia, kad žmogaus savimyla yra labiau linkusi ieškoti blogio kitame žmoguje, negu jį pirma savyje pastebėti.

O savimyla yra žvėriškasis pradas žmoguje. Gi žvėriškumo esmė yra pulti bei naikinti.

Angelas. V. Kašubos skulptūra, pastatyta Kennebunkporte, Me., pranciškonų vienuolyne prie Kryžiaus Kelių paminklo. Nuotr. V. Maželio.

Dėl to savimyla pirmiausia visaip ir puola kitą, ne kiek nepaisydama nei teisingumo, nei teisėtumo, nei garbingumo.

Savimylos žmogus nesirūpina dvasiniu savo paties juodumu — dažniausiai jis nė nenori jo matyti. Visas jo dėmesys yra nukreiptas ne į savo netobulumus, bet į kito: savo akyje jis nemato net rąsto, o kito akyse įžiūri ir krislelį. Jis vis užkliūva už kito klaidų, esamų ar tik jo teįsivaizduojamų; jis tegyvena kito asmens kritika, išsiliejančia apkalbėjimais, pažeminimais, net šmeižtais — jis vis po kito širdį tesiknaisioja. Susitelkdamas vis ties kito gyvenimu, jis nebeturi laiko save sau pačiam atskleisti. Dėl to jis tariasi pats

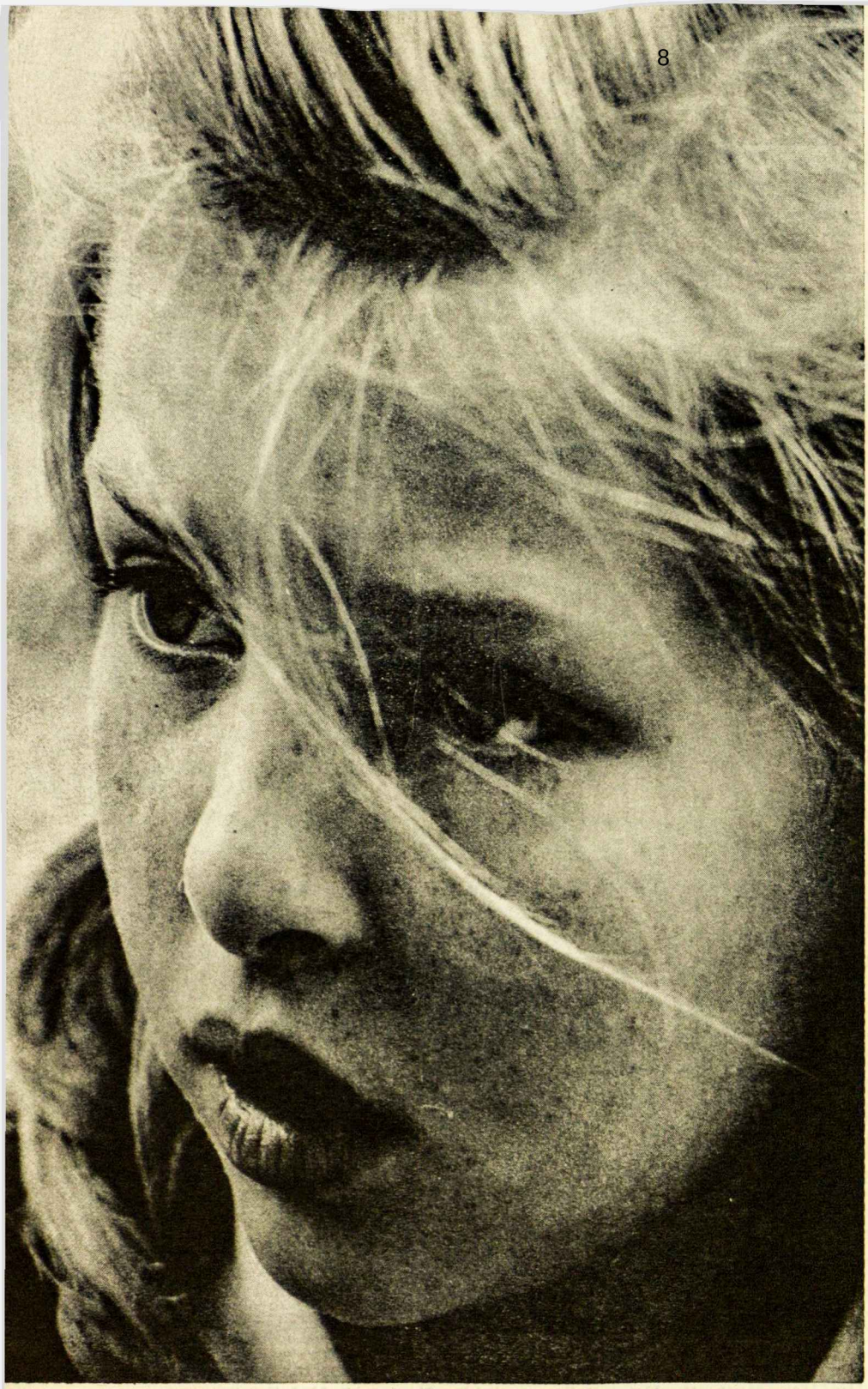

Veidas studentų ateitininkų vasaros stovykloje. Nuotr. Vyt. Valaičio.

baltas esąs, o kitą vien juodą temato.

Šitoks elgesys nekrikščioniškas ir nukreiptas prieš artimo meilę.

Pagal Dieviškojo Išganytojo nurodymus, žmogus pirma turi savo paties širdį apvalyti nuo betkokio nešvarumo, o tik tada jis jau gali imtis ir kitų širdies grynumu rūpintis.

—Kam tu matai krislą savo brolio akyje, o nepastebi rąsto savo paties akyje? Arba kaip tu gali sakyti savo broliui: Broli, leisk, aš išmesiu krislą iš tavo akies, pats savo akyje nematydamas rąsto. Veidmainy, išmesk pirma rąstą iš savo akies ir tuomet matysi, kaip galėtumei išimti krislą iš savo brolio akies (Luko 6,41-42).

Šie nors ir aštrūs, bet labai įspūdingi Išganytojo žodžiai nušviečia tarpusavinį žmonių santykiavimą. Pagal juos, žmonių elgesio kritikas turi pradėti nuo savęs: prieš pradėdamas kedenti kito elgesį, jis turi pirma save sutvarkyti; turėdamas rąstą savo akyje, jis neturi moralinės teisės siekti iš artimo akies ir krislą išimti. Būdamas su rąstu akyje, jis nesugeba tinkamai ir teisingai vertinti ir to krislelio artimo akyse. Ir juo didesnis bei bjauresnis yra tas rąstas paties kritiko akyse juo labiau jis išpučia bei padidina užgriebtą krislą kito akyse.

Jei žmogus stengtųsi pažinti savo netobulumus ir pro sąžinės akį akyliau palukštentų save, jo atsiliepimai apie kitą ir jo kritika, kitam asmeniui taikoma, būtų persunkti ne paniekos tulžimi, bet artimo meilės bei teisingumo dvasia. Kitą niekinąs piktumas ir perdėta, neteisinga kritika dažniausiai kyla iš netaurios širdies ir iš dvasinio menkumo. Tik pikta, gyvenimo dumblu aptraukta ir savimyliška širdis vien artimo juodumus temato. Kilnusis nėra linkęs savo artimui juodinti...

Gyvas religinis gyvenimas yra nepamainomasis žmogaus auklėtojas. Jis ypatingai padeda žmogui save pažinti. O pažinęs save, jis ir kitam asmeniui būna žmoniškesnis. Tačiau žmoniškumas tik tada esti tikrai žmoniškas, kai jis kyla iš Dievo meilės: be jos jis tėra tuščias burbulas, tik puodo ir katilo pasakėčia, kuri ne savaime atsirado — ją sukūrė žmonių patirtis.

Kas tikrai myli Dievą, tas moka ir artimą mylėti. O kas artimą myli, tas nekimba į jo širdies juodumą, pirma nepažvelgęs į save...

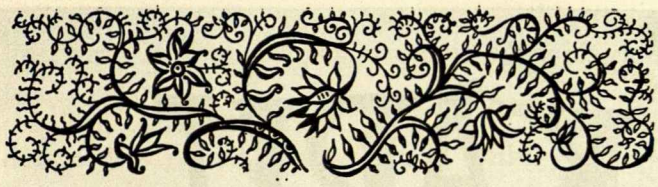

BIRUTĖ DABUŠYTĖ

AŠ GARBINAU MEILĘ

Tavim aš niekad netikėjau
Ir tavo nebuvau,
Nors taip kentėjau, taip mylėjau,
Kaip niekada daugiau.

Prisimeni, kai naktį šviesią
Po kojom degė žiburiai.
Naktis juoda, ir mes tik dviese,
Ir karšto jausmo sūkuriai.

Jeigu kada manęs dar lauksi
Ant augšto kalno tamsoje,
Toks mylimas, žavus, vienplaukis,
Kaip plazdanti svaja,

Tai prisimink, kad aš tik meilę,
Tik meilę garbinau tada!
Ji mano džiaugsmas, mano deivė,
Ir... amžina klaida.

JAUČIU TAVE

Tavo plaukus jaučiu savo saujoj —
Šitas jausmas niekada nemirs!..
Tavo rankos vėl ir vėl iš naujo
Ugnimi liepsninga apkabins.

Tavo žvilgsnis slepiasi manajam,
Išdidus, rūstus, teisiąs.... —
Aš jame negęstančią ugnelę
Sugebėjau širdžiai susirast,

Tavo žodžiai, spinduliais įsmigę,
Visada skambės many;
Čia griežti, čia trupučių jausmingi,
Tartum muzikos gaida švelni.

Tave visą: rūstų, švelnų —
Jausiu vis šalia savęs
Juodus plaukus savo saujoj slėpsiu
Neturėdama tavęs...

JAUNYSTE MANO!

Jaunyste mano, gelsvas gintarėli,..
Bangų išplautas į pakrantės smėlį,
Sudie.
Leisk tau paduot raukšlėtą ranką,
Prie tavo lūpų prisilenkti
Ir paskutinį kartą įsisiurbt į jas....

Jaunyste mano, saulės spindulėli,
Gyvent pasaulį ištisą prikėlus,
Leisk paskutinį kart paliest tave
Ir nuostabiausia šypsena gegužės
Tavose lūpose pasigėrėt.

Jaunyste mano, padangės paukšte,
Dar paskutinį kartą užburk mane
Skambia sidabro
Dainele.

Jaunyste mano, šlaito žibuoklėle,
Pramerki mėlynas akis
Dar paskutinį kartą!
Kvailute mano, tu buvai lyg vaikas,
Nerūpestinga ir linksma.
Jaunyste mano, atsisveikint laikas —
Štai mano raukšlėta ranka.

Išdykėle mano! Basa mergaite,
Žalsvos akys, juodi plaukai,
Jaunyste mano! Metams atiduota,..
Mūs šiandien skiriasi takai...

Jaunyste mano! Čigonaitė
Su apgaulingų kortų kalade,
Jaunyste mano! Mylima, bekraite,
Šiandien Tau paskutinį kart sakau — einu!

O ryt!... Nebus namų nei ryto,
Nebus dienų nei vakarų...
Jaunyste mano! Kiek kartų išvaryta.....
Basteisi be namų.

Vargšele mano! Nuskriausta, bejėgė,
Šiandien bučiuoju žemę kur ėjai...
Jaunyste mano! Ėjusi iš lėto,..
Dabar greitais pralėkus traukiniais

Jaunyste mano... Ramunėle pievų
Bendrakeleive krykštančių dienų,
Štai mano raukšlėta ranka
Tau paskutinį kartą sako: sudie!...
Ir lik sveika!

KAPŲ TYLOJE

BIRUTĖ EMPAKERYTĖ

PUČIA šaltas rudens vėjas. Šokinėja medžių šakomis ir dar likusiais lapais. Ruduo visuomet ateina greičiau, negu mes jo laukiame. Jis nenori būti mandagus ir patinkamas svečias.

Pavakarė. Pamažu ima temti. Vaikščioju kapų tyloje ir galvoju apie gyvenimą ir žmones. Gal ir ne gerą vietą pasirinkau, nes gi čia nėra gyvenimo. Tik kartais, gal, mes nenorime būti su gyvaisiais. Mes norime juos pamiršti. Šioje tyloje, galima daug kas pergalvoti, galima pabuvoti praėjusioje ir ateinančioje dienoje kiek tik nori, nes niekas nesutrukdys, niekas nepasakys, kad jau laikas grįžti į dabartį.

Šį vakarą čia taip pat ne maža žmonių suėjo. Žinoma, jų tikslai yra visai kitokie, negu mano. Jie čia atėjo aplankyti mirusiuosius. Juos čia atvedė tie žmonės kurių jau seniai nėra šioje žemėje. Mane atvedė vienatvė...

Pasidairius pamačiau, kad ne prie visų kapų žmonės buvo: dalis kapų buvo užmirštų. Jie tikriausia, gyvi būdami, taip pat turėjo savo draugus. Turėjo žmones, kurie juos mylėjo. Dabar... nebėra kas prisimintų. O kai kurių ta paskutinė diena šioje žemėje buvo dar taip, rodos, neseniai.

Aš ėjau pro čia esančius žmones, mačiau liūdesyje paskendusius jų veidus ir klausiau savęs, ar verta liūdėti? Juk kartais žmogus gali būti laimingesnis iš šios žemės iškeliavęs? Tik aišku, mes negalime suprasti, kurie yra tokie, iš tų iškeliavusiųjų. Dabar, čia stovėjo vyrai ir moterys, įvairiausio amžiaus, iš įvairių vietų susirinkę. Vieni iš jų dėjo gėles, kiti tik taip atėjo atlankyti. Jie ilgai čia nebuvo. Juk šioje žemėje yra tiek daug įvairiausių reikalų, tad reikia skubėti, negalima niekuomet sustoti vienoje vietoje. Ir jie skubėjo. Jie bėgo. Tik kažin, ar kuris iš jų suskubo pasivyti tai ką norėjo? Tik kažin, ar kuris iš jų pagalvojo, kad ne visa šiame pasaulyje galima ar reikia pasiekti; dėl to, reikia kiek ilgiau pabūti prie to, kas yra reikšmingiausia. Tik ar buvo laiko galvoti?

Vėjas buvo šaltas ir negailestingai blaškė medžių šakas, pasilikusias veik visai be lapų. Tamsa vis daugiau ir daugiau dengė žemę. Danguje viena po kitos mėgino užsidegti didelės ir mažos žvaigždės. Laikas nestovėjo vietoje. Naktis slinko į mus, pasislėpusi po savo tamsiu rūbu, kad mes jos neatpažintume. Kažkur iš po debesies mėgino išlysti didelis mėnulis.

Staiga, mano žvilgsnis nukrypo į vieną vietą. Nežinau, kodėl, tačiau po to, negalėjau daugiau niekur kitur žiūrėti. Ten buvo vienas kapas. Vienas, kaip ir daugelis kitų. Prie jo stovėjo tik vienas žmogus. Tačiau tą galėjau matyti ir prie kai kurių kitų kapų. Tik negalė-

jau suprasti, kodėl mano žvilgsnis pasiliko taip ilgai prie šio vieno žmogaus, šioje vienoje vietoje.

Ten stovėjo jaunas vyras. Ant kapo padėta didelė puokštė baltų, gražių gėlių. Jis stovėjo ir kurį laiką žiūrėjo į kapą, o paskui, kažkur į toli. Gal jis žiūrėjo į debesis, tikedamas, kad gali iš po jų iškilti, to mylimo žmogaus atvaizdas. Net nepajutau, kaip pamažu eidama, pasukau į tą vietą, kur jis stovėjo. Negalvojau nieko. Ir kai visai priėjau prie to vyro, gal jis išgirdo mano žingsnius ir dėl to atsisuko, o gal pajuto, kad kažkas seniai jį sekė akimis. Ir dabar pamačiau jauną gražų vyrą, su didelėmis, liūdesyje paskendusiomis akimis. Jis žiūrėjo į mane, tartum klausdamas, ar ir aš atėjau prie šio kapo, ar tik noriu sutrukdyti pabūti vienam su tuo žmogumi, kuris jau paliko mus ir iškeliavo į kitą pasaulį, kuriame gal nėra tiek skausmo, liūdesio ir nevilties. Kuriame visa gražu ir gera.

— Kokios dieviškai gražios gėlės... — pasakiau pasilenkdama prie baltų, didelių žiedų. Nežinau, ar sakiau dėl to, kad man taip patiko tos gėlės, kurios tikrai buvo gražios, ar vien dėl to, kad staiga supratau, jog norėjau kalbėti su šituo žmogumi. Jis kurį laiką žiūrėjo į mane, lyg norėdamas suprasti ar aš tikrai čia esu viena iš gyvųjų tarpo, ar tik iš kažkur atsibasčiusi vėlė. Kurį laiką galvojau, kad jis paims mano ranką, norėdamas pažiūrėti ar ji šilta, ar aš tikrai esu iš to paties pasaulio, tačiau to nepadarė.

— Mes abu jas labai mėgome — pasakė jis po ilgos tylos.

— Abu? — paklausiau norėdama daugiau sužinoti. Staiga aš norėjau žinoti visa apie tą žmogų, apie jo visą pasaulį.

— Aš ir ji... — vėl pasakė jis, tartum norėdamas, kad po kiekvieno jo sakinio aš taip pat ką pasakyčiau, lyg turėdama savo kalba prisidėti prie šios istorijos paaiškėjimo. Mačiau, kad bent dabar, tas žmogus atsakytų į kiekvieną mano klausimą, nežiūrint koks jis būtų.

— Jusų žmona? —

— Ne. Jos vyras čia niekuomet neateina, — tarė su skausmingu šypsniu.

— Ar ji jūsų sesuo? — klausiau toliau, matydama, kad ši istorija darosi vis daugiau ir daugiau komplikuota.

— Ne, Jonė buvo mano sužadėtinė. Mes taip mylėjome vienas kitą manydami, kad mūsų niekas neįstengs šioje žemėje išskirti. Mūsų planai buvo visai ateičiai. Mūsų rytojus buvo toks gražus, kokio negalėjo niekas kitas matyti. — Jo veidas buvo paskendęs prisiminimuose, ir šią minutę jis buvo visai kitoks. Skausmas buvo kažkur dingęs.

— Bet gal būt, aš ir tuomet turėjau žinoti, — kalbėjo toliau, ir liūdesys buvo vėl pas jį, — kad už kiekvieną laimingą akimirką mes turime atmokėti liūdesiu ir skausmu. Aš turėjau žinoti, kad laimė visą laiką negali pasilikti pas vieną ar du žmones. Ji tik trumpam aplanko mus, o paskui iškeliauja toliau. Mūsų vestuvių diena buvo suplanuota. Mes ruošėmės jai. Tačiau pora mėnesių prieš tą dieną sužinojau, kad man reikia išeiti atlikti karinę tarnybą, o tik tuomet galvoti apie savo ateities planus. Mes svyravome. Nežinojome, ką daryti. Aš Jonei kalbėjau, kad tas negali pakeisti mūsų planų, bet ji vis svyravo. Pagaliau vieną dieną pasakė, kad turime atšaukti vestuves, nes, man išvykus, bus perilgas laiko tarpas praleisti jai vienai. Ji pasakė, kad meilė pasilieka pas mus, nežiūrint kur eitume, ir jeigu tikrai mes vienas kitą mylėsime, tai galėsime palaukti ir susituokti man grįžus iš kariuomenės. Ką gi, aš negalėjau pasipriešinti jos valiai, nors buvau tam labai priešingas, nors ilgai dar norėjau ją prikalbėti pakeisti šį sprendimą. —

— Mes rašėme ilgus laiškus. Tikėjome, kad laikas bėga daug greičiau negu iš tiesų jis bėga. Mano grįžimo į namus dienos buvo tokios trumpos, kad rodės,galėjome tik pradėti kalbėti ir jau reikėjo vėl baigti, vėl atsisveikinti ir iš-

DALIA NOREIKAITĖ

SUGRĮŠKI

Lyja valandos, dienos ir metai.
Kaip sultis varva jų lašai.
Norisi atkasti praeities kapą.

Iš karsto norisi prikelti jausmus.
Gyslose pajusti sustingusius džiaugsmus.
Užmigdyti skausmus šiandienos.

RUGIENOSE

Kraujuotas saulėleidis.
Auksinių rugių lauku keleivis eina.
Pilnose varpose vėjas pina dainą.
Melsva rugiagėlė linguoja.
Keleivį suvilioja.
Nuskina ją.
Delne atrodo gyva.
Tai žiedo kaukė rugienų lauke.

važiuoti. Mes abu tą jautėme, tik nieko negalėjome pakeisti. Pagaliau, mane išsiuntė į užjūrį. Mums beliko tik laiškai. Ir taip vieną dieną gavau Jonės laišką, kuriame buvo minimas jau kito vyro vardas ir kuriame buvo pasakyta, kad šis laiškas paskutinis. Paskui sužinojau, kad ji ištekėjo. Jos vestuvių dieną aš turėjau skrajoti kažkur padangėmis, nes toks buvo įsakymas. Apie save aš negalėjau galvoti. Aš turėjau pamiršti Jonę ir mūsų meilę. Šiuos kelerius metus turėjau išbraukti iš savo gyvenimo, nes jie man nepriklausė.

— Nežinau, kaip jie gyveno, — pasakė kiek patylėjęs. — Gal buvo per trumpas laikas ką nors pasakyti. Maždaug po mėnesio jie kažkur važiavo. Buvo automobilio nelaimė. Jonė mirė... Jis iš tos nelaimės išėjo visai nesužeistas. — Jis susimąstė ir tylėjo. Gal savo tyla norėdamas pagerbti mirusiąją.

Ir staiga mano atmintyje iškilo kažkas girdėta kelerius metus, tik niekaip negalėjau prisiminti, kur aš kažką panašaus girdėjau. Ten žuvo jauna, vos ištekėjusi moteris. Aš mėginau prisiminti. Buvo sunku, nes laikas užtušavo atmintyje išdilusias dienas. Tačiau mano mintims nebuvo galima ilgai klaidžioti praeityje, nes prieš savo akis pamačiau jo ranką su nuotrauka.

— Nors gan tamsu, tačiau gal matysite. Čia mes drauge su Jone, per mūsų sužieduotuves — pasakė tartum dar gyventų ta diena ir nebūtų daugiau nieko nutikę. Ir staiga aš prisiminiau! Taip, tai buvo ta pati Jonė! Ta, kurią aš tuomet pažinojau. Su kuria aš kurį laiką dirbau drauge. Paskui ji kitur išėjo. Tuo metu ji buvo susižiedavusi su šituo vyru, kuris čia buvo prieš mano akis, tačiau kurio aš niekuomet nebuvau mačiusi. Taip buvo ta, mieloji Jonė... Dabar pamačiau į mane įsmeigtas akis, kurios regėjo mano nustebimą, tik negalėjo žinoti kas jame slėpėsi.

— Jūs esate Petras... — pasakiau lėtai.

— Taip... —

— Man Jonė yra labai daug apie jus darbe kalbėjusi. Niekuomet nemaniau, kad mes čia susitiksime, kai jos jau nebus mūsų tarpe...—

— Tai jūs Marija!... — sušuko jis.

— Taip... — atsakiau ir pajutau, kaip per mano veidą riedėjo ąšaros. Nežinojau, ar aš verkiau Jonės, ar kad buvau daug nustebinta šių liūdnų prisiminimų. Pagaliau, gal aš daugiau už visus supratau šio žmogaus skausmą.

— Tas buvo prieš kelerius metus, tačiau aš tik dabar grįžau iš karinės tarnybos. Tiesą pasakius, kai Jonė mirė, aš visai nenorėjau grįžti į šį miestą. Tik paskui pajutau, kad vieną kartą reikia grįžti, kad visą laiką pačiam nuo savęs pabėgti nėra įmanoma. Ir šį vakarą, čia stovėdamas negalėjau suprasti kodėl grįžau. Gal būtų buvę daug geriau, kad čia nebūčiau grįžęs, kur kiekviena pėda žemės turi savo prisiminimus. Geriau pasirinkti naują kelią. Ten nėra jokių prisiminimų. Tačiau, kartais tas naujas kelias atrodo dar sunkesnis.

— Bet ar mirtis yra pats baisiausias dalykas? paklausiau. — Man rodos, kad gali būti dar baisesnių. Man rodos, kad yra daug baisiau, kai žmogus miršta gyvųjų tarpe. Kai miršta tik vienam žmogui... —

Jis kurį laiką galvojo. Paskui pasižiūrėjo į mane, ir pamačiau mažutį šypsnį lūpose. Jis nieko daugiau nepasakė. Jis paėmė mano ranką, ir mes ėjome iš kapų, palikę Jonę su visais tais, kurie buvo jos pasaulyje. Kitoje vartų pusėje stovėjo jo automobilis. Jis pasisiūlė mane parvežti. Mes gi buvome seni pažįstami, tik niekuomet nebuvome susitikę. Pagaliau Jonė mus suvedė. Už vartų buvo visai tamsu. Mes ten prabuvome veik visą vakarą.

Daugiau jis man nekalbėjo apie Jonę. Tik per kitas Vėlines nuėjome drauge aplankyti jos kapą. Mes pasidarėme geri draugai. Vienas kitam padėjome sugrįžti į gyvenimą. Paskui nuėjome savais keliais. Tik kapų tyloje atsirado ir paliko ši trumputė istorija.

NEUTRALUMAS yra abejingumas. Neutralus žmogus yra šaltas, ir jam "vistiek", kas daroma ir kas sakoma. Neutralus žmogus yra *nekūrybiškas ir bevalis, nes numodamas ranka į didžiuosius idealus ir kartodamas aną tinginių taisyklę "man vistiek", neugdo savyje nei savarankiškumo, nei kūrybiškumo, kas jauniems žmonėms taip labai yra reikalinga. Neutralumas yra jaunuolio mirtis. Neutralumas yra ankstyba senatvė. Jis žudo visokį idealizmą ir verčia žmogų sėsti į užpečkį, numoti ranka į viską ir senio balsu sakyti: "m a n v i s t i e k !".*

Neutralus žmogus neturi savo nusistatymų (kitaip jis nebūtų neutralus), neturi moralinės savo vertės pajautimo (kitaip jis būtų principų žmogus ir jau nebūtų neutralus). Tai yra lepšys, puoląs ten, kur gardžiau kvepia ir gražiau skamba. Neutralumas yra neatvirumo ir *nenuoširdumo padaras. Jo nekenčia net tie, kurie jį skelbia.*

A. Maceina (Iš 1930 Ateities)

NUO TELŠIŲ IKI CHICAGOS

Kun. Petro Patlabos sukaktis

Tai buvo Palangoje gražiais mūsų laisvos respublikos metais. Buvo vasara ir tokia maloni jūra su saulėleidžių romantika.

Ten prasidėjo žemaičių moksleivių ateitininkų vasaros stovykla. Paskui ji nusikėlė į Klaipėdos kraštą, į dabartinio solisto Stasio Baranausko-Baro sodybą. (Jis tuomet buvo prancūškonų gimnazijos mokinys Kretingoje ir dainuodavo per stovyklos laužus savo gražiu tenoru.) Sodyba — tikras dvaras, Kiškėnai. Su daugel namų ir miškelių. Ten degė laužai, vyko paskaitos ir skambėjo dainos. Iš ten keliavome į Klaipėdą, Nidą, kur neišdildomą įspūdį paliko smėlio kopos ir nuostabus saulės tekėjimas iš Kuršių marių.

Šioje stovykloje teko iš arčiau pažinti kun. Petrą Patlabą. Tai buvo nuostabus žmogus, kupinas energijos, idealizmo, visiems toks paprastas ir malonus. Jis buvo svarbiausias stovyklos organizatorius, įkvėpėjas. Savo nuoširdumu mokėjo prieiti prie visų, visus nuteikti bendram darbui ir pakelti, nuskaidrinti. Tad nenuostabu, kad prie jo buvo prisirišę tiek vyresnieji, tiek jaunesnieji, nes jo asmenyje matė tikrą modernų jaunimo auklėtoją ir vadą.

Vėliau iš tos gražios stovyklos grįžome į Telšius, į kun. Petro Patlabos miestą. Ten jį regėjau veikiantį su vietos moksleiviais. Ir čia jis tas pats — atkeliavęs saulės spindulys visiem šviesti, visus uždegti.

Kun. Petras Patlaba savo pašaukimu yra jaunimo vadas ir organizatorius; vadas atėjęs iš Evangelijos ir atnešęs meilę, per meilę visus sujungęs ir pakėlęs bendriem žygiam. Šia savo meile jaunimui, mokėjimu paprastai ir nuoširdžiai organizuoti jis ir išreiškė savo asmenį ir įsirašė į ateitininkų istoriją.

Savo judria prigimtimi, jautrumu labiausiai atspėjo besiskleidžiančio žmogaus lūkesčius, todėl visame ateitininkiškame kelyje jis pasiliko su moksleiviais.

Kaip kun. Alfa Sušinskas judino aukštaičius moksleivius, taip kun. Petras Patlaba žemaičius. Kai pirmasis nuėjo į publicistiką ir raštu permetė savo idėjas į visos Lietuvos moksleivius, tai antrasis kalbėjo

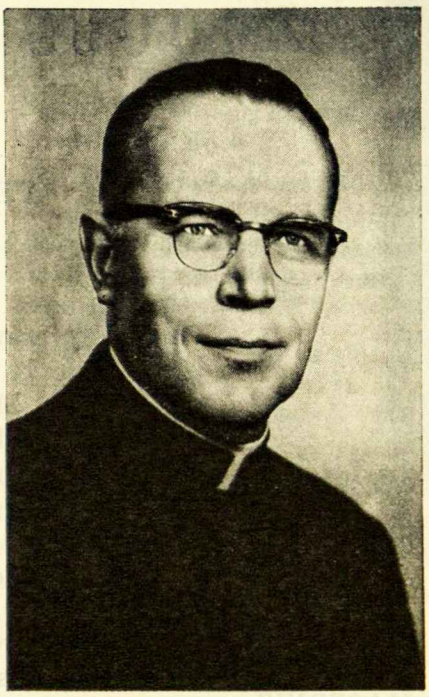

Kun. Petras Patlaba

gyvu pagaunančiu žodžiu žemaičių gimnazijose ir stovyklose.

Stovykla, jam buvo svarbiausia auditorija ir auklėjimo priemonė. Jas organizavo metai iš metų. Būdamas gimnazijos kapelionu, vietoje sudarė svarbiausią branduolį, o paskui - jungė visas žemaičių gimnazijas.

Su tokiu patyrimu, atsidūręs tremtyje, iš Tiubingeno, vėl išplėtė savo veiklą. Atkuriant Moksleivių Ateitininkų Sąjungą, jam priklauso dideli nuopelnai. Ir svetimoje žemėje, pokarinėse sąlygose sugebėjo sudaryti gerą centro valdybą, išplėsti jos veiklą ir suorganizuoti visą eilę moksleivių stovyklų, kurių įtaka į jaunimo auklėjimą buvo ypač didelė.

Amerikoje jis rado kitas sąlygas, bet ir čia pasiliko su jaunimu. Jo veikla gražiai reiškėsi Baltimorėje ir dabar Cicero, Ill., kur jis šv. Antano parapijoje eina vikaro pareigas. Jis čia dirba su ateitininkais, skautais, vyčiais.

Šias eilutes rašome prisimindami kun. Petro Patlabos sukaktį. Šiemet gegužės 26 jis atžymėjo kunigystės 25 metų jubilėjų. Birželio mėn. Cicero buvo surengtos specialios iškilmės į kurias susirinko mokiniai stovyklautojai pagerbti savo bičiulio ir vado.

Tuos organizacinius gabumus jis išvystė ir pritaikė kaip tik ateitininkų organizacijoje. O ateitininkas jis nuo pirmos gimnazijos klasės, nuo 1922 m., Su antra klase įsijungia į vadovavimo darbą, pradėdamas nuo Ateities platinimo. Ir taip metai iš metų visą laiką buvo vadovaujančiuose ateitininkų postuose.

Kun. Petras Patlaba gimė 1909 gegužės 1 Varšėdžių bažnytkaimyje, Tauragės apskr., netoli nuo Medvėgalio kalno. Petro tėvai turėjo 14 vaikų, tai mokytis nebuvo lengva. Baigęs Šilalės vidurinę mokyklą, toliau mokėsi Šiaulių suaugusių gimnazijoje, vėliau perėjo į Kražių gimnaziją, iš kurios 1928 stojo į Telšių Kunigų seminariją. 1934 gegužės 26 vysk. J. Staigaitis jį įšventino kunigu.

Pirmoji kunigavimo vieta buvo Kuršėnai, iš čia už pusės metų keliamas į Skuodą gimnazijos kapelionu, 1937 į Telšių gimnaziją. Vėliau dar ėjo ir amatų mokyklos kapeliono pareigas, turėdamas per savaitę iki 40 pamokų.

Pirmais okupacijos metais buvo paskirtas Pikelių klebonu, o 1943 nukeltas į Rietavą, kur išbuvo iki antrojo bolševikų atėjimo.

Vokietijoje kurį laiką ėjo Regensburgo vyskupijos katedros berniukų choro prefekto pareigas, vėliau Tiubingeno universitete gilino teologijos studijas ir veikė su moksleiviais ateitininkais.

Į Ameriką atvyko 1949 ir vienerius metus gyveno Cicero, Ill., nuo 1950 Baltimorėje ir 1955 vėl grįžo į Cicero, kur be vikaro pareigų, dėsto lietuviškai tikybą parapijos mokykloje, dalyvauja Lietuvių Bendruomenėje, prisideda prie Cicero augštesniosios lituanitikos mokyklos ir jai vadovauja.

Nors sukaktuvininkui jau 50 metų, bet jis visada jaunas savo dvasia. Tai ir linkime su ta pačia energija dirbti mūsų jaunimui, kad ir jis būtų jaunas ir pilnas idealizmo.

A. Džiugėnas

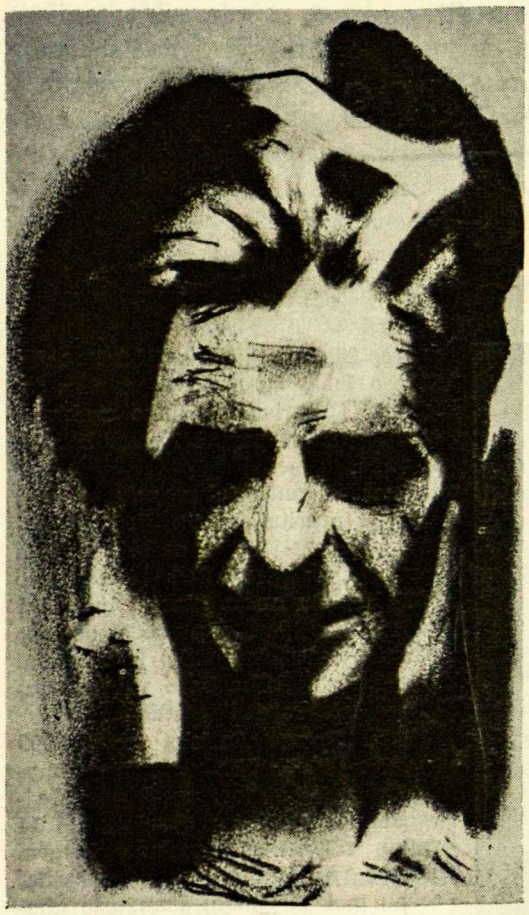

Vytautas Mačernis. Dail. T. Valiaus piešinys

Š.m. spalio 7 suėjo 15 metų, kaip žuvo poetas Vytautas Mačernis, ateitininkas, savo kūryba pradėjęs reikštis "Ateityje".

VYTAUTAS MAČERNIS ŽMOGUS IR POETAS

TERESĖ IVAŠKAITĖ

Trumpi gyvenimo bruožai

Vytautas Mačernis gimė 1920. VI. 6. Šarnelės kaime, netoli Žemaičių Kalvarijos. 1939 baigęs Telšių gimnaziją, išvyksta į Kauną. Čia Vytauto D. universitete studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą. 1940 persikėlė į Vilniaus universitetą, o 1941 pakeitė ir savo studijų šaką. Nuo 1941 iki 1943 studijavo filosofiją.

Kai 1943 vokiečiai uždarė Vilniaus universitetą, Mačernis išvažiavo į savo tėviškę, kur gyveno iki savo mirties, iki 1944 rudens. Bolševikams artėjant prie jo tėviškės, Mačernis nusprendė trauktis į Vakarus, tačiau nebesuspėjo. Artilerijos sviedinio skeveldra 1944. IX. 7. nutraukė jo žemišką kelionę, atnešdama mirtį pačiame gyvenimo pavasaryje.

Rašyti Mačernis pradėjo dar būdamas gimnazistu. Pirmieji jo eilėraščiai pasirodė "Ateities Spinduliuose", kai jis buvo septintoj klasėj. Vėliau bendradarbiavo "Ateityje", "Naujojoje Romuvoje" ir akademinėje spaudoje. Taip pat 1939 m. dalyvavo moksleivių poezijos almanache "Pirmieji žingsniai". Būdamas studentu Kaune, mažai ką skelbė spaudoje. Daugiausia reiškėsi ateitininkų "Šatrijos" meno korporacijos ribose ir įvairiose privačiose literatūros programose.

Gyvas būdamas, Mačernis neišleido nei vienos savo knygos. Jo "Vizijų" ciklas ir "Metų sonetai" buvo paruošti spaudai; ir abi šios knygos turėjo pasirodyti 1944 m. rudenį. Antroji bolševikų okupacija suardė šiuos planus. Mačerniui žuvus, 1947 tremtyje buvo išleista pomirtinė jo poezijos knyga "Vizijos". Šiuo metu spaudai yra ruošiamas pilnas jo poezijos rinkinys, kuris turi pasirodyti dar šiais metais.

VYTAUTAS MAČERNIS

LAIŠKAS KRISTUI

MES parašysim, Kristau, Tau šį menką laišką,
Žodžius gražiausius iš pačios širdies.
Gal nesuprantamas, gal bus kitiems neaiškus,
Ir žmogui mirusiam širdyj, lyg varpas, neskambės.
Slaptingą meilę Tave mes, Kristau,
Nes su Tavim gyvent lengviau...
Aukojam Tau save, jaunystę.
Gražias dienas aukojam Tau.

Tavy viltis, kai saulė teka rytą,
Kai žvaigždės blėsta vakare.
Nebus Mesijo mums, ir Pranašo nebus mums kito,
Ir niekas niekad nepakeis Tavęs.

Jau mintyse žali žolynai želia —
O auga meilė Tau tokia stipri.
Ir lenkias prieš Tave balti laukų berželiai
Ir žiba žvaigždės naktimis.

Iš 1937 m. "Ateities"

Mačernis yra mūsų naujosios-moderniosios literatūros pirmtakas. Jis yra poetas—filosofas. Filosofija jam buvo kelias į žmogaus gelmes; ji jam buvo "priemonė, kuri galėjo padėti atskleisti psichinį žmogaus veidą ir įžvelgti chaotingus žmogaus prigimties poreiškius, išreikšti juos grynuoju poezijos žodžiu". (Vytautas Saulius, "Vizijos")

Jo poetinio talento formavimosi metu daug įtakos turėjo anglosaksai rašytojai. W. Blake, E. A. Poe, W. Whitman, W. B. Yeats. Jis taip pat domėjosi naujaisiais anglų filosofais kaip William Jammes ir kt. Didelį įspūdį jam darė Rilke, Baudelaire, Dostojevskis ir ypač Nietzche. Net savo diplominį darbą Mačernis rašė apie Nietzchę, kur nagrinėjo jo religinę koncepciją. Tačiau būdamas giliai religingas žmogus, Mačernis kritiškai žvelgė į Nietzchės idėjas.

Būdamas intelektualu ir filosofija grįsdamas savo poeziją, Mačernis neprabyla ornamentiška, skambia kalba. Už kiekvieno žodžio slepiasi gili prasmė. Už tai ir jo kalba sunki, konservatyvi.

Mačernis rašė apie gyvenimą, kuriame blaškosi ir kovoja žmogus. Gyvenimas jam sunkus, už tai ir jo poezijoj daug melancholijos, liūdesio. Šiam gyvenimui pateisinimo jis ieško filosofiniuose svarstymuose.

Ši žmogaus kova ypač ryški jo sonetuose. Jo "sonetų pasaulis yra ringas, arena, kur 'turi pralaimėti sunkioj kovoj visi". (Liet. Encik.) Šią mintį Mačernis geriausiai išreiškia savo sonete "Toreador":

Garsus Toreador, Mirtis baisioji,
Gyvenimo arenoj vaikšto išdidi,
Ji pergalėm naujom kasdien triumfuoja—
Jai turi pralaimėt sunkioj kovoj visi.

Mačernio "Vizijų" pasaulis yra "tarytum, amžinybės ekvivalentas, nekintanti ir nesugriaunama realybė. 'Vizijose' dominuoja vaizdais išreikštas santykio su realybe išgyvenimas" (Liet. Encik.):

Laukuose degė saulė. Buvo vasara. Ir augo didelė, švelni žolė miškų pavėsiuose.
Nuo upių pūtė šiltas vėjas atgalios.
Balti keliai, tarsi svajonės vienišos, per lygumas beribėn tiesėsi,
Ir aš ėjau per žemę žydinčią, apsvaigęs saulės spinduliuos.
Praeidamas mačiau artojų dideles šeimas, pasklidusias laukų platybėse,
Regėjau jų nenykstančių darbų dienas ir neramias jų poilsio naktis.
("Penktoji vizija")

VIZIJA

Į žemę piktas vakaras atėjo,
Tokis baisiai svetimas ir neramus;
O ten už lango blaškosi klajoklis vėjas
Ir lyg keleivis prašos į namus.

Bet aš vidun jo niekad neįleisiu,
Duris užversiu dar tampriau.
Aš pilnas nerimo, kažko pasilgęs baisiai,
Paskendęs vakaro rimty, mąstau

Apie šią žemę ir kalvas suartas,
Ir iš storų sienojų pastatytus šiuos namus,
Ir žmones, einant iš kartos į kartą,
Tuos žmones jaunus, pranašius.

Menu jų vasaros auksinį derlių,
Gegužės mėnesio naktis brandžias,
Laukus, priėjus pjūčiai, grūdą berlų
Ir kuriančių žmonių kančias.
Tai plazda jie šio vakaro šešėliuos,
Ryškėja mostais ir galia.
Ir pamažu atgimsta vėliai,
Atgimsta vėliai per mane.

Dabar aš nebijosiu pikto vakaro, per žemę einant,
Ir vėjo to, kur lyg keleivis beldžias į duris,
Nes aš mačiau subręstant vasarą, girdėjau kaitrią dainą
Apie auksinį derlių ir brandžias naktis.
Ateitis, 1939 m. sausio mėn.

Žodis Mačerniui buvo geriausias draugas—priemonė išlieti savo sielvartą, kelias į pasaulį:

Nauji ir negirdėti žodžiai, naujame cikle
Rikiuokitės sonetų eilėse paradui
Ir pro skaitytojų tribūną eisena eiklia
Praeikite! Jus mylintis poetas veda.
("Žodis žodžiams")

Žodyje jis ieško išsivadavimo nerime ir liūdesy:

Man neramu. Aš savo nerimą bandau
Išreikšti žodžiais ir poezijos vaizdais,
Toliau:
Žinau, kad vakar mintys niekad nebegrįš
Ir miręs jausmas antrą kartą nepabus,
Todėl ir skubinu, kad žody praeitis
Surastų rimų kryžiais ženklintus kapus.
(I Sonetas)

(tąsa kitame nr.)

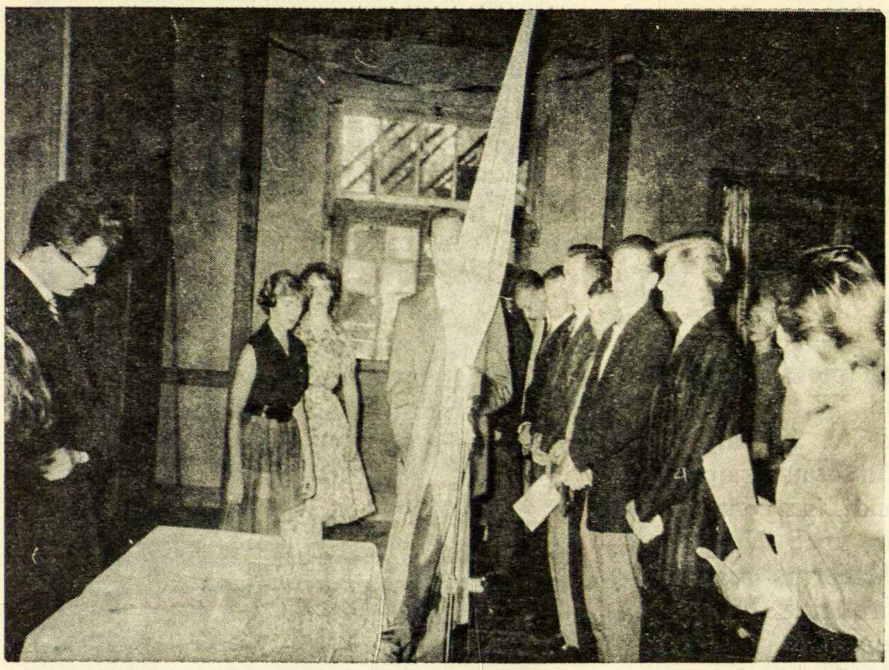

Įnešama vėliava į SAS suvažiavimo iškilmingą posėdį

NUTARIMAI

STUD. ATEITININKŲ SAJUNGOS SUVAŽIAVIMO, ĮVYKUSIO 19 RUGSĖJO 3-5d., LAKE ARIEL, PA.

1. Atšaukti pereitų metų suvažiavimo nutarimą, įsteigiantį užsienio skyriaus nuolatinę būstinę New Yorke.

2. Įpareigoti draugovių valdybas prisiųsti Centro Valdybai savo narių mokestį iki kovo 1 d.

3. Neruošti grynai atostoginio pobudžio žiemos stovyklos.

4. Kiekviena draugovė dar šioje stovykloje skiria asmenį išrinkti "Ateities" skolom, kad būtų sudarytos sąlygos angliškos "Ateities" išleidimui.

5. Siųsti atstovą į Pax Romana suvažiavimą Maniloje. Tam reikalui lėšoms sukelti Centro Valdyba skiria piniginę kvotą kiekvienai draugovei pagal narių skaičių.

6. Centro Valdybos sąstatą papildyti dviems nariais, renkant juos iš Vakarų, jeigu CV yra Rytuose, ir atvirkščiai.

7. Priimti metinę temą: Lietuvių kultūra—jos laimėjimai ir uždaviniai. Centro Valdyba paruošia ir išsiuntinėja metinę temą.

8. Centro Valdyba darys žygius 1960-61 m. temą pradėti ruošti šių metų bėgyje.

9. Priimti ALRK Federacijos kvietimą dalyvauti Kongrese Padėkos dienos savaitgalio metu, New Yorke, pavesti Centro Valdybai suorganizuoti bendrą posėdį su Lietuvos Vyčiais ir pagal galimybes kongrese dalyvauti.

10. Visas draugovių valdybas įpareigoti archyvinę medžiagą siųsti į Alkos archyvą. Šiuo panaikinama pereitų metų suvažiavimo komisija archyvinę medžiagą telkti.

11. Prašyti kolegą Juozą Polikaitį baigti paruošti kandidatų egzaminus.

12. Pakeisti Statuto paragrafą nr. 19 sekančiai:

Kiekvienoje vietovėje vyriausias SAS vienetas yra SAS draugovė, apimanti visus vietovės studentus ateitininkus. Visų kitų SAS vietovės vienetų nariai privalo priklausyti vietovės SAS draugovei. Taip pat kitų SAS vietovės vienetų veikla yra derinama vietinės SAS draugovės valdybos.

13. Pataisytą statutą atspausdinti "Gaudeamus" ir išsiuntinėti visiems SAS nąriams. Centro Valdybą įpareigoti siųsti aplinkraščius ateitininkiškai spaudai.

14. Prie spaudos ir informacijos skyriaus atgaivinti "Ateitininkiškosios Bibliotekos' leidimą.

15. Nario mokestį palikti tą patį—$3.00 metams.

16. SAS inkorporuoti kaip "non-profit' organizaciją.

Nutarimų ir rezoliucijų komisija: Teresė Ivaškaitė, Sigitas Leimonas, Saulė Liulevičiūtė, Eligijus Sužiedėlis, Romualdas Šviedrys—pirminnkas

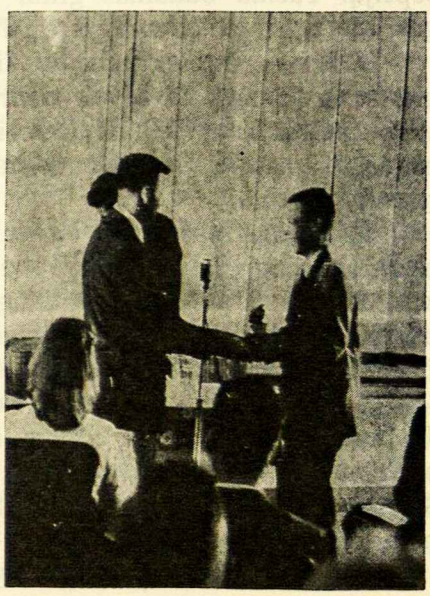

Valdžią perduodant

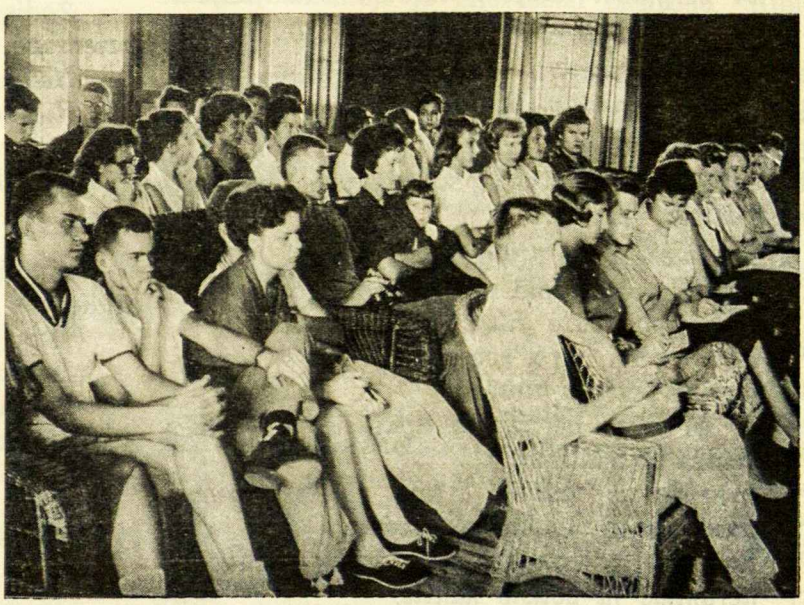

Suvažiavimo dalyviai klausos paskaitos

STUD. ATEIT. SĄJUNGOS SUVAŽIAVIMO, ĮVYKUSIO 1959 RUGSĖJO 3-5 d., LAKE ARIEL, PA.

REZOLIUCIJOS

1. Kiekvienas sąjungos narys raginamas tinkamai paminėti jubilėjinius metus, prisidėti prie paruošiamųjų kongreso darbų ir dėti visas pastangas kongrese dalyvauti.
2. Kiekvienas studentas ateitininkas raginamas veikliai reikštis lietuviškoje periodinėje spaudoje aktualiais veiklos ir ideologiniais klausimais
3. Studentai ateitininkai raginami, lankyti Fordhamo Lituanistikos Instituto vasaros semestrą ir prisidėti prie paramos telkimo šiam Institutui.
4. Centro Valdyba raginama kreipti ypatingą dėmesį į draugovių valdybų veiklą bei tarpusavio ryšio palaikymą ir, radus reikalo, imtis priemonių neveiklos priežastim pašalinti. Nepasisekusi stovyklos Tarptautinė Diena būtų rengiama kitų metų stovykloje įdedant daugiau pastangų ir pasiruošimo.
6. Suvažiavimas pasiunčia prezidentui Eisenhoweriui laišką dėl Chruščiovo vizito Jungtinėse Amerikos Valstybėse.
7. Suvažiavimas dėkoja Centro Valdybai ir ypač jos pirmininkui Juozui Polikaičiui už labai gerai atliktą darbą.

Suvažiavimas išreiškia padėka;

Dr. Vyt. Vygantui už ateitininkų atstovavimą Pax Romanoj,

Kun. Mc Andrew, Lake Ariel, šv. Tomo Moore parapijos klebonui.

Nutarimų ir rezoliucijų komisija: Teresė Ivaškaitė, Sigitas Leimonas, Saulė Liulevičiutė, Eligijus Sužiedėlis, Romualdas Šviedrys—pirmininkas

Jaunieji studentai (fuksai) dainuoja

Į bažnyčią

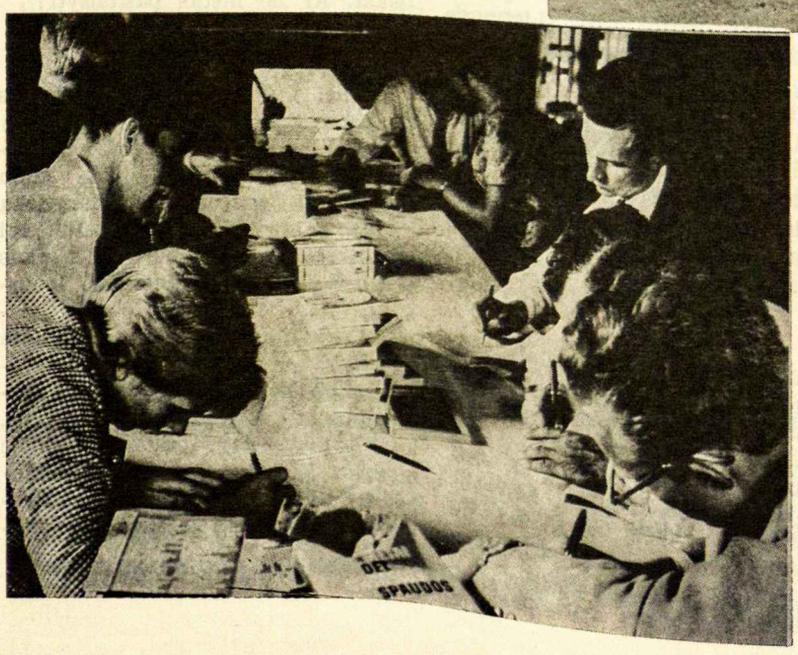

Stovyklos vaizdų nuotraukos: Vyt. Petrusevičiaus, V. Vasiulio, P. Kausteklio, R. Luko, J. Šoliūno.

Ruošiamos dovanos

PER PRIZMĘ

Mūsų organizacinė veikla nesiriboja vien JAV-bėmis; ją galima pastebėti ir kitose pasaulio dalyse. Tiesa, dažnai veikla kiek siauresnio pobūdžio dėl mažo narių skaičiaus, tačiau ryškių veiklos žymių rasime ir "užsienyje".

Romoje jau nuo 1947 m. veikia ateitininkų draugovė, kurią daugumoje sudaro Šv. Kazimiero kolegijos gyventojai. Džiugu, kad būsimi kunigai atranda laiko ir ateitininkiškam pasireiškimui.

Organizacinį atsinaujinimą šiuo metu išgyvena Vokietijoje esą studentai. Jei iki šiol ten gyviau tesireiškė Vasario 16-sios gimnazijos moksleivių ateitininkų kuopa bei vyresnieji (ir šiais metais jie surengė stovyklą su konferencija), tai, vasarai besibaigiant, sukruto ir studentiškas jaunimas ir sutvarkė savo formalius organizacinius reikalus. Reikia tikėtis, kad jie nesitenkins neseniai spaudoje paskelbtais pranešimais, bet vystys savo veiklą pagal visas galimybes.

Ar nebūtų prasminga Europoje gyvenantiems ateitininkams pasvarstyti susijungimo klausimą; ar negalėtų visi tame žemyne gyveną nariai jungtis į vieną skyrių ar vieną sąjungą. Tokiu būdu veikla būtų labiau koordinuota.

*

Sunkiau ateitininkams sekasi anglosaksų dominuojamuose kraštuose. Kad ir kaimyninėje Kanadoje moksleivių ypač studentų veiklą sunku išvystyti. Gi faktas, kad ten sendraugiai judriau veikia (nors paskutiniu metu ir jie nutilo), leidžia daryti išvada, jog veiklai galimybių yra.

Panašioj, jei ne blogesnėj, padėty, yra ir Australijos ateitininkai. Jei vyresnieji dar neša visuomeninių darbų inaštą, tai apie jaunimą labai maža girdėti. Retkarčiais jų spaudoje galima rasti žinučių apie moksleivių ateitininkų darbus, bet apie studentus beveik nieko negirdėti. O lietuvių studentų tame krašte yra nemažas skaičius; tai liudyja faktas, kad priešingos ideologijos akademikų pasireiškimai minimi ir JAV-bių lietuviškoje spaudoje.

Pačioje anglosaksų širdyje — Anglijoje — ateitininkai niekad neišvystė patenkinamos veiklos. Jei vyresniesiems tinkamų sąlygų mažai tebuvo, tai mokyklinio amžiaus jaunimo organizavimas turėjo būti įmanomas. Ar netrūko pastangų? Iš viso, kodėl mums anglosaksų kraštuose neisiseka išvystyti tinkamos ateitininkų veiklos? Ar čia stinga pasišventusių žmonių, ar yra kitokios priežastys? Būtų gera, kad kas nors šį klausimą kiek giliau panagrinėtų.

*

Pasišventusio individo įtaka ir pasekmės ryškiausiai jaučiamos Brazilijoje. Prieš keletą metų į Sao Paulo nuvykęs kun. J. Šeškevičius, daugumai ateitininkų žinomas kaip Dėdė Juozas, pradėjo ateitininkišką veiklą. Iki tol ten organizuoto darbo kaip ir nebuvo, nes ten gyveno tik keletas vyresniųjų narių. Sunku aprašyti per tuos keletą metų pasikeitusį vaizdą. Šiandien gausiausia moksleivių ateitininkų kuopa gyvuoja Soa Paulo mieste; gi iš jos kasmet į studentų eiles pereina keletas abiturientų. Tokiu būdu jau pradeda formuotis gražus studentų būrys.

Jei skaičiai svarbūs organizacinei veiklai, tai jie vieni visgi dar nenusako tikro vaizdo. Tai geriau atlieka patys darbai. Ir kas norėtų įsitikinti kaip Brazilijoje veikia moksleiviai ateitininkai, tepasiteirauja pas neseniai iš Petu Amerikos grįžusius krepšininkus, nes jiems kaip tik teko dalyvauti Soa Paulo jaunimo šventėje, kurią kasmet organizuoja ir praveda moksleiviai ateitininkai. Apie juos sukas visas tos lietuviškos kolonijos jaunimo gyvenimas. Įdomu ir tai, kad narių tarpe Lietuvoje gimę bei dypukais buvę sudaro mažumą. Gi visi kiti — tai Brazilijoje gimę ir tik dabar, ateitininkų eilėse būdami geriau lietuviškai įsmokę jaunuoliai. Ir visa tai padarė vienas pasišventę, pareigą jaučiąs žmogus. Kokius kalnus nuverstų ateitininkai, jei savo tarpe turėtų 20 tokių asmenų?

*

Būtų gera, kad kitais metais Chicagoje įvyksta kongresas susilaukti ateitininkų iš viso pasaulio. Reikia tikėtis, kad iš Europos atvyks svečių, kurie atstovaus to žemyno ateitininkiją. Kanadiečiams į JAV-bes atvykti jokių kliūčių nėra, tad jie šiame jubilėjiniame kongrese turėtų tikrai gausiai dalyvauti.

Ir Brazilijos nariai nori pasiųsti savo delegaciją. Jiems sunkiau nugalimas finansinis klausimas, tačiau, prie tam tikrų sąlygų ir ta problema išsprendžiama. Konkrečiai: jaunimui reiktų suteikti progos padirbėti kokius 6 mėn. prieš kongresą ar po, kad jie galėtų JAV-se kelionpinigius užsidirbti. Laiko jie tam turės, tik reikia parūpinti šiam jaunimui darbą. Laikas jau dabar šiuo klausimu konkrečiai susirūpinti. Niekas už mus šios problemos neišspręs, — mes patys turėsime tai atlikti.

Būtų labai gera, kad ir iš Australijos kas atvyktų. Tuomet mūsų kongresas turėtų atstovų iš visų pasaulio dalių.

*

Rudenio laikotarpis — tai valdybų rinkimo sezonas. Bent daugumoje vietovių sendraugiai ir studentai tuo metu renka savo naujas valdžias, kurioms paveda vietinę ateitininkų veiklą visiems metams. Ir neabejotinai kasmet vyksta tie patys reiškiniai: kai kandidatai statomi, visi pradeda atsisakinėti. Vieni tai daro dėl rimtų priežasčių, nes jie ir taip baigia palūžti nuo nešamų pareigų. Kiti betgi be jokio rimtesnio reikalo ir priežasties atsisakinėja.

Vaistų prieš tokį reiškinį nėra; čia jau grynas kiekvieno individo sąžinės reikalas. Visgi mums visiems reikia savęs pasiklausti: ar savo organizacijai atliekame visas pareigas? Ar negalime šiais metais skirti tų kelių valandų, kurių reikalauja veikimas?

Kartais atrodo, kad tiems atsisakinėjimam praleidžiam kur kas daugiau laiko, nei jo reikėtų tiesioginiam darbui valdyboje. Gaunasi įspūdis, kad rinkimų metu nesame pergalvoję, ar galėsime organizacijai skirti laiko, o atsisakinėjame automatiškai. Ar ne metas pasitaisyti?

*

Dažnai kiekvienam tenka rūpintis dovanomis artimiesiems, pažįstamiems, draugams. Ir kiek būna galvosūkio. Tačiau labai retai šiam sprendimui panaudojame lietuvišką knygą ar periodinį leidinį. Juk tai neblogesnės dovanos už kokius indus ar kitus praktiškus reikmenis. Spausdintas lietuviškas žodis šiandien labiau reikalingas žmogaus idėjiniam ugdymui. Ar nebūtų gražu, jei tokio pobūdžio dovanas dažniau panaudotume. Ar buvo toks atvejis, kad jaunavedžiam draugai susidėję nupirko išėjusius Lietuvių Enciklopedijos tomus? Lygintuvas ar elektrinis virdulys visada laimi šioje "kovoje".

VYTENIS

SPORTAS

NEŠVARŪS BALTINIAI IR REPREZENTACIJA

J. ŠOLIŪNAS

Neseniai mūsų spaudoje nuaidėjo didis pasigardžiavimas dėl lietuvių krepšininkų pasisekusio žygio Pietų Amerikon. Daugeliui išvarstytos tautos žmonių anas jų žygis sukėlė savais sportininkais ne tik pasididžiavimą, bet taip pat ir įvairiausius atsiminimus. Ana va, buvo tokių linksmų plaučių žmonių, kurie šitąją krepšininkų išvyką prilygino Žalgirio mūšiui. Manding, tai buvo komentaras iš tų mūsų "naura" patrijotų, nes iš tos pusės atėjo tik garsūs žodžiai be jokios konkrečios paramos krepšininkų kelionei paremti.

Mano nuomone, daug svarbesnis prisiminimas buvo iškeltas vieno mūsų žinomo sportininko ir šios kelionės talkininko. Jis sportinėje spaudoje, parvažiavęs iš Pietų Amerikos, pasakė, jog tam tikrais atvėjais šitoji krepšininkų kelionė jam priminė kitą mūsų sportininkų kelionę į Prancūziją. Ir čia ir ten sportininkai išvargo. Ir čia ir ten sportininkai jautė nepriteklių bei nepilną jų žygio supratimą ir įvertinimą. Šioje kelionėje krepšininkai skubėjo. Juos nuvargino per didelis rungtynių skaičius, nes norėta... kuo daugiau išreklamuoti savą žemę. Kitados Prancūzijoje jie jautėsi užmiršti. Ten irgi skubėjo. Tuos tada kamavo... nešvarūs baltiniai.

Kieno baltiniai nešvarūs?

Anas mūsų sportininkų nusiskundimas savo nešvariais baltiniais turi daugiau prasmės savyje, nei mes manome. Netiesioginės prasmės. Kaip ir kitados, taip ir šiandien, lyg ir norėtųsi taip mūsų visų paklausti: Kieno gi pagaliau tie baltiniai yra nešvarūs? Mūsų ar sportininkų? Man rodos, kad kai sportininkai ir Prancūzijoje ir Pietų Amerikoje pašėlusiu greičiu skrajodami garsino mūsų žemę, gi daugelis mūsų, sėdėdami šiltose patalpose ir klausydamiesi švelnios muzikos, skaitėme laikraščiuose reportažus ir didžiavomės jog esame tos garsinamos žemės vaikai. Argi nėra tai ironiška? Argi nėra lyg ir pasityčiojimas iš kitų pastangų?

Kaip ir kitados, taip ir šiandien, anų krepšininkų pastangas rėmė nedidelis pasišventėlių būrys.

Kaip ir anais laikais, taip ir šiandien, to nedidelio būrelio pastangų neužteks. Kelionė krašto garsinimo atžvilgiu pasisekė, tačiau finansiniai ir kitais būdais nuvargino ne tik pačius dalyvius, bet ir bendrai visą sportiškąją organizaciją.

Mes galime dejuoti ir linksniuoti šimtus kartų, kad mūsų visuomenė buvo ir yra abejinga panašiems žygiams, tačiau toks skundas — žirnių bėrimas į sieną. Jis nieko nepadės.

Lapkričio mėnesį vyks mūsų sporto sąjungos suvažiavimas. Tikėkimės, kad jis nueis ne lietuvišku keliu. Reiškia, bus mažai nevertingų kalbų, bet daugau konkrečų planų. Viliuosi, jog bus bandoma apsitvarkyti šiose srityse: administracijos (reikia čia tiesiog revoliucinių pakeitimų), pasikeitimai sportinėse varžybose (atkreiptinas dėmesys į naujų sporto šakų — beisbolo, "bowling" įvedimą) ir pagaliau rimtai tektų apsvarstyti pačios reprecentacijos klausimą, kad mūsų sportininkai daugiau nesiskųstų nešvariais baltiniais.

Entuziazmo neužtenka

Nežinau, kokio entuzijasto dėka mūsų krepšininkai sukombinavo išvyką į Prancūziją, tačiau didžiausiais kaltininkais dėl įšvykos į Pietų Ameriką buvo Petras Petruitis. Turėjau progos artimai sekti šį nenuilstamą ir pilna to žodžio prasme, tikrąjį sporto darbuotoją jau nuo pat pirmos dienos, kada jame gimė idėja ir noras parodyti Pietų Amerikai mūsų krepšininkus. Savo ir kitų entuzijastų bei rėmėjų dėka, jis tą savo idėją įvykdė per vargą ir ašaras.

Kiek tas planas buvo sėkmingas, neverta kalbėti, nes mes visi žinome. Nėra abejonės, kad turtingoje ir turiningoje mūsų išeivijos sporto istorijoje jo vardas liks neužmirštamas kaip kilnus pasiaukojimo pavyzdys. Tik jo kuklumo dėka dar ir šiandien jo darbai nėra pakankamai įvertinti. Tikėkimės, kad laikas jį įvertins ir pasvers jo darbus.

Neturime mes pakankamai Petruičių. Vienas žmogus nuolatos tokios naštos neištemps. O reprezentuoti savo žemę ir vėl reikės. Juk po tokio pasisekimo neverta ir žalinga nuleisti rankas. Tad kasgi darytina?

Jieškokime talkos

Manding, kad panašiems žygiams ir vėl reikės prašyti mūsų visuomenės aukų (pamirškime visus laisvinimo veiksnius, nes tokie žygiai

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

LEGENDŲ KRAŠTE

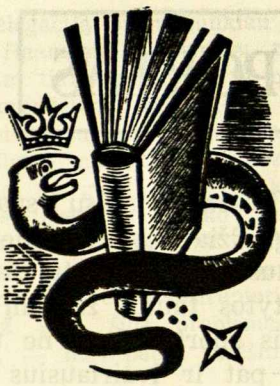

ATSKLEISTA KNYGA

Ateitiej puslapiuose iki šiol nebuvo prisiminta legendų ir padavimų knyga "Karaliaus vainikas". Prie jos noriu trumpam sustoti, nes ji tikrai vertinga ir jaunimui ypač naudinga.

Knygą paruošė ir išleido Juozas Sodaitis, Gabijos leidyklos savininkas. Išleido skoningai, kad kiekvienam būtų malonu į rankas paimti. Dail. Ada Korsakaitė papuošė iliustracijomis.

Leidėjas atrinko devynių autorių legendas ir padavimus. Legendos daugiau sugalvotos pačių autorių, o padavimai paimti iš žmonių pasakojimų. Pirmosios turi platesnį kompozicinį išvystymą, stilistinį atbaigimą, antrosios — daugiau paliktos liaudinėje nuotaikoje. Tačiau visos skaitosi patraukliai, nes visos nukelia į romantiškus Lietuvos laikus.

Pirmoji Pauliaus Jurkaus legenda, "Baltojo žirgo pasaka" pasakoja apie Lietuvos vyčio istoriją. Antroje, "Milžinkapyje", Vincas Krėvė prikelia Dzūkiją ir skambančiu liaudies dainas atliepiančiu stiliumi kalba apie narsųjų karžygį Zubrį, kryžiuočių kovas. Nelė Mazalaitė "Karaliaus vainike" (iš čia ir knygos vardas); prisimena Vytautą Didįjį ir pasakoja, kaip priešai sunaikina jam skirtą karaliaus vainiką. Jonas Remeika nuklysta į legendarinius pajūrius ir vaizduoja Ragainę, didelę ir tvirtą pilį, milžinus, galingus priešus. Šatrijos Ragana "Živilėje" kalba apie narsią moterį, kuri su kalaviju gina savo tėvynę. Antanas Vaičiulaitis išpuoselėtu stiliumi skaitytojui pristato Vytauto vėliavnešį Kaributą ir Vorkslos mūšį. Vaižgantas "Vilniaus pilies pasakoje" prisimena gražų padavimą, kaip į pilies mūrus įdėjo laukinių gėlių puokštę. Vienuolis "Medvėgalyje" pasakoja apie Medvėgalio kalną ir supina gražų padavimą, iš kur kilęs jo vardas.

Kas šitoje knygoje brangiausia, tai nuotaika, kuri skaitytoją veda iš puslapio į puslapį, iš vienos istorijos į kitą. Tos istorijos skirtingų autorių, skirtingai parašytos, bet visom jom bendra graži ir skaidri tėvynės meilė, kuri kovon pakelia, ne tik vyrus, bet ir moteris. Iškyla čia ir tikri istoriniai asmenys — Vytautas Didysis, minimas ir Kęstutis, prie jų jungiasi visa eilė legendarinių didvyrių. Ir jie pasidaro gyvi, ne iš istorijos lapų išskaityti, bet autorių stilingai pavaizduoti. Iš pasakojimų regime ir Lietuvos kraštą su daugybe pilių, ežerų, upių, miškų. Ypatingu grožiu prasiskleidžia Dainavos šalis su savo karžygiais ir milžinų kapais.

Šiem pasakojimam būdinga tai, kad visur minimi priešai, kurie nori apsupti Lietuvą ir sunaikinti. Savo krašto ginti stoja karžygiai ir parodo didelę tėvynės meilę. Kartais tie karžygiai žūva, bet jų vardas gyvena tautoje ir palaiko ją gyvą.

Ši legendų ir padavimų knyga ypač rekomenduotina jaunimui, nes iš jos puslapių prisikels graži Tėvynės praeitis ir skaidri meilė. Prie knygos galima grįžti daugel kartų, ir visada ji bus įdomi ir nuotaikinga.

(Karaliaus vainikas — legendos ir padavimai, išleido Gabija, iliustravo Ada Korsakaitė, 110 psl., kaina 2 dol.)

A. Kinčius

ST. DŽIUGO "NEKLAUŽADOS"

Stasys Džiugas, mūsų mažiesiems išleidęs dvi knygytes: Kiškučio vardinės (1953), Keturi valdovai (1955), šį pavasarį pasirodė su eiliuota pasaka — "Neklaužados."

Autorius vaizduoja nenuoramas vaikus, kurie neklauso motinos ir, jai išėjus į mišką Kalėdų eglutės, patys išbėga laukan. Ten prisėlina vilkas, juos nuvilioja į girią, į savo trobelę. Vilkas jau rengiasi vaikus išsikepti pietum, bet kiškis atveda jų motiną, kuri išgelbsti vaikučius.

Turinys visai paprastutis. Kaip autorius sakosi, pasaka parašyta pagal vokišką pasaką. Gaila, kad sau medžiagos nejieškojo lietuviškose liaudies pasakose, kurių turtas dar nėra išsemtas. Ten pilna visokiausių motyvų. Jų tarpe rasi ir eiliuotas pasakas vaikams. Tačiau tai nebūtų didelis priekaištas, jei autoriui knygutė būtų pasisekusi.

Jis rašo eilėmis, o eilės, skirtos vaikams, reikalauja ypatingo sklandumo ir vaizdingumo, kad žodis trauktų žodį, vaizdas vytų vaizdą. Visai to nėra "Neklaužadose". Autorius eiliuoja sunkiai. Jis neturi vaizde nei spalvos, nei dinamikos, todėl ir jo eilės neskamba. Mūsų manymu, autoriui reikėtų geriau rašyti proza ir kreipti didesnį dėmesį į vaizdingumą ir lietuvių kalbos sklandumą.

Knygą papuošė pagarsėjusi vaikų knygų iliustratorė V. Stančikaitė. Ji savo darbą žino. Piešiniai nors sunkoki, bet turi savo nuotaiką. Visos iliustracijos spalvotos, ir tai suteikia knygutei puošnumo.

Išleido tėvai saleziečiai Italijoje, išleido gražiai ir skoningai.

A.K.

Dr. S. Aliūnas paruošė spaudai naują humoristinių eilėraščių rinkinį "Trejos devynerios".

Kun. Stasys Yla ir dr. Ant. Salys baigia paruošti lietuviškų ir krikščioniškų vardų vardyną, sutvarkytą pagal kalendorinę tvarką.

Lituanus redakcijai Etinių Studijų Institutas prie Georgetown Universiteto atsiuntė padėkos laišką, kuriame giriamas vedamasis straipsnis, nagrinėjąs pagrindinius klausimus ryšium su Nixono kelione Sovietų Sąjungon. Laiške rašoma, kad Maceinos straipsnį turėtų perskaityti visi Europos tremtiniai, nežiūrint tautybės skirtumų.

---

nėra remiami, nes jie perdaug konkretūs ir perdaug išgarsina mūsų visų "laisvinamą" kraštą). Nemanau, jog ateityje užtektų tokių, pasišventėlių, kaip Bačiūno, *vieno stambaus rėmėjo,* kuris savų prekių dėliai bei reklamai remtų ir padengtų *visas* panašių kelionių išlaidas. Kad toks pasiūlymas atrodo nerealus, daug kas pakitados, kai anas vienas žmogus sumanė, jog yra būtina siųsti mūsų krepšininkų rinktinę į P. Ameriką, atrodė dar nerealiau, o planas visdėlto buvo įvykdytas.

Tad pagalvokime.

VARDAI ★ ĮVYKIAI ★ IDĖJOS

Urbanos SAS draugovė išsirinko naują valdybą: E. Užgiris — pirm., A. Katelytė — sekr., V. Daukantas — ižd.

Clevelando moksleivių at-kų Maironio kuopos naują valdybą sudaro A. Idzelis — pirm., I. Skardytė — vicepirm., M. Gailiušytė — sekr., P. Stungys — ižd., V. Kasperavičius — narys. Kuopos globėjai: E. Vadopolienė (Šikšniūtė), D. Staniškis ir V. Palūnas.

D. Polikaitienė (Valančiutė) dėsto Los Angeles Lituanistinėje mokykloje.

Faustas Strolia, vienas iš aktyviųjų jaunosios kartos muzikų, įsijungė į Dainavos meno ansamblį padėti ruošti "Vestuves" muzikinį veikalą. Jis taip pat dirba su Brighton Parko moksleivių ansambliu.

Arch. Aloyzas Aidis Bogdonavičius Clevelando Ateities klubo valdybos narys, išvyko tęsti architektūros studijų į Illinois universitetą magistro laipsniui gauti.

Teresė Stasaitė, clevelandietė baleto šokėja, pakviesta Musical Productions Inc. dalyvauti "Linksmosios našlės" pastatyme.

Romanas Kasperavičius, studijavęs Romos lietuvių kolegijoje, šiuo metu studijas tęsia Clevelando kunigų seminarijoje.

Vl. Čyro ir Pr. Razgaičio pastangomis Clevelande suorganizuoti jaunučiai ateitininkai. Jaunučių globėjos yra; V. Kasperavičiūtė, O. Grigonytė ir D. Staniškienė (Prikockytė).

A. Žemaitis, sekmingai užbaigęs studijas Oxfordo universitete Anglijoj, grįžo Chicagon. Gyvendamas Europoj, įvairiomis progomis atstovavo Liet. krikščionių demokratų jaunimą krikščionių demokratų tarptautiniuos suvažiavimuose.

Alina Skrupskelienė iš Hartfordo, Conn., persikėlė gyventi į Chicagą.

Kun. J. Šeškevičiaus (Dėdės Juozo) iniciatyva, V. Zelinoje, Brazilijoje, prasidėjo ideologiniai ateitininkų kursai, kurie bus keliami ir į kitus rajonus.

Inž. Jurgis Štuopis susituokė su Roma Morkūnaite.

Clevelande sudaryta Lituanus žurnalui remti komitetas. Į jį įeina šie studentai ateitininkai: Jūra Giliušytė, Vida Kasperavičiutė, Laima Iešmantaitė ir Nijolė Kernauskaitė.

Lietuvių Studentų Sąjungos statuto keitimo komisijon įeina ateitininkai: A. Žukauskas ir A. Gečiauskas.

Detroito LSS skyriaus valdybon išrinkti šie ateitininkai A. Udrys (pirm.) R. Černiauskaitė ir A. Kilikevičiūtė.

Urbanos LAA skyriaus valdybon išrinkti šie ateitininkai: E. Užgiris, A. Katelytė ir F. Palubinskas.

Inž. Algimantzs Gečiauskas, buvęs SAS Centro valdybos pirmininkas, susituokė su Terese Masionyte.

Stasio Šalkauskio ateitininkų kuopa Hamiltone, Kanadoje, atžymėdama savo veiklos dešimtmetį, paskyrė 50 dol. premiją už geriausiai parašytą straipsnį tema "Lietuvės katalikės moters misija išeivijoje". Jury komisiją sudarė: kun. dr. Pr. Gaida, KLK Mot. D-jis CV dvasios vadas, Antanina Grajauskaitė, Hamiltono ateitininkų kuopos sekretorė, ir Elena Senkuvienė, Toronto Prisikėlimo parapijos LK Moterų D-jos skyriaus narė. Konkurso terminas buvo iki lapkričio 1.

Manigirdas Motekaitis akompanavo ir pieano solo išpildė keletą piano kūrinių savo motinos, solistės Izabelės Motekaitienės koncierte-recitalyje. Muzikos studentas Manigirdas yra laimėjas tris aukso medalius ir dvi pinigines premijas Amerikos pianistų varžybose.

Benediktinės, lietuvaitės seserys, yra įsikūrusios Bedford, N.H. savo Vienuolyną pavadinusios Regina Pacis. Jos laukia lietuvaičių kurios įstotų į jų vienuolyną ir ateitų į talką jų darbams.

Maniloje, Filipinuose, tuoj po Kalėdų įvyks Pax Romana metinis suvažiavimas, kuriame dalyvaus atstovai iš viso pasaulio. Ryšium su kongresu rengiama paroda apie tremtinius. Bus vaizduojamas ir lietuvių gyvenimas. Tačiau susiduriama su medžiagos trūkumu lietuvių gyvenimą efektingai pavaizduoti. Rengėjam reikia bet kurių iliustracijų (fotografijų, piešinių, brėžinių etc.), kurios pavaizduotų ir išryškintų šiuos momentus: a) ateitininkų veiklą ir gyvenimą Lietuvoje; b) okupanto terorą tėvynėje; c) mūsų gyvenimą tremties stovyklose bei ateitininkų veiklą per tą laikotarpį; d) dabartinę veiklą išeivijoje. Turį bet kokios medžiagos, maloniai prašomi skubiausiai ją siųsti Ateities redakcijai.

IŠ BALTIMORĖS SENDRAUGIŲ VEIKLOS

Kadangi vasaros karščiai čia paprastai kone visiškai sustabdo organizacinę veiklą, tad ir veikimo metai pas mus prasideda rudenį ir baigiasi pavasarį. Todėl ir valdybas perrinkti mes jau įpratome ne apie Naujus Metus, kada yra pats veikimo sezono vidurys, bet prasidedant vasaros karščiams. Dabartinė valdyba buvo perrinkta ta pati, susirinkime, įvykusiam vasaros pradžioje Bradūnų-Kazakevičių vasarvietėj. Tačiau sekretorei A. Ankienei ir jos šeimai išsikeliant į Chicagą, teko pririnkti naują sekretorių. Spalio 11 pirmajam rudenio susirinkime ir buvo atsisveikinta su ligšioline sekretore, įteikiant kuklią prisiminimo dovanėlę su parašais. Naujuoju skyriaus sekretorium išrinktas Juozas Gailevičius, tik ką pavasarį baigęs chemijos mokslus. Dabar skyriaus valdybą sudaro. pirm. C. Surdokas, vice-pirm. ir ižd. dr. S. Ankudas, sekr. J Gailevičius.

Tam pačiam susirinkime buvo pokalbis pasaulinės politikos klausimais. Moderatorium buvo C. Surdokas. Jis padarė pokalbiui įvadą su trumpa politine apžvalga, pavadinta "Naujieji politikos vingiai". Gyvai diskutuodami pasaulio politikos klausimais pokalbyje dalyvavo; kun. Pugevičius, dr. Ankudas, S. Ealčiūnas, J. Gailevičius, A. Radžius, A. Lažaitis. Susirinkimą priėmė ir pavaišino Lažaičiai. Pravedė A. Radžius.

Baltimorėje kasmet vyksta vadinamoji "Tautų Diena", kurioje lietuviai stengiasi tinkamai pasirodyti. Daugiausiai pasiruošimo ir dėmesio paprastai pareikalauja paroda, bazaras ir pasirodymas scenoje. Parodos parengimu pernai ir šiais metais pasirūpino sendraugiai. Šįmet buvo parodyti kalėdiniai ir velykiniai papročiai, — buvo papuošta eglutė ir išstatyti lietuviškieji margučiai. Bazarą parengė šeštadieninės mokyklos tėvų komitetas, o scenoje pasirodė tautinių šokių grupė.

J. S.

ATITAISYMAS

Š. m. gegužės numery, rašant apie aukas paremti Ateičiai, įsibrovė korektūros klaida; parašyta — "Chicagos ateitininkų kaukių baliaus pelno 2 dol."; turi būti — 20 dol. Už klaidą redakcija atsiprašo.

10 METŲ HAMILTONO ATEITININKAMS

1949 Hamiltono lietuviams nepaprastos reikšmės metai. Kun.dr.J. Tadarausko dėka jie ikūrė Vilniaus Aušros Vartų Motinos Gailestingosios parapiją ir Vysk. M. Valančiaus vardo šeštadieninę mokyklą. Be didelės klaidos galime teigti, kad ir lietuvių choras ir dramos mėgėjų teatras (Aukuras) tais pačiais metais pradeda savo veiklą. Istorinės reikšmės 1949 turi ir Stasio Šalkauskio Hamiltono ateitininkų kuopai.

Nors karo audros išblokšti iš įvairių Lietuvos kampų, nors Vokietijos stovyklose nesuskubę vieni kitus pažinti, tačiau ateitininkai, bendros idėjos vedini, greitai suėjo į asmeninį kontaktą ir jau 1949.XI.27 susirinko pas kun. dr. J. Tadarausko atgaivinti ateitininkų veikimo. Susirinkimas praėjo sekmingai, išrinkta laikinoji valdyba. Lapkričio 27-oji ir yra Stasio Šalkauskio Hamiltono ateitininkų kuopos gimtadienis.

Nors kuopos vadovybė per šį de šimtmetį keletą kartų pasikeitė (Br. Aponiūnas, K Matkevičius, Br. Liškauskas, A. Astravas, nuo 1953 m. J. Pleinys), tačiau ateitininkų veikimas išliko sistemingas. Ryškiai pastebima, kad kuopos vadovybė daug reikšmės skiria religinių tiesų gilinimui.

Ta prasme beveik kiekviename susirinkime skaitomi referatai ar išklausomos vietinių ar svečių prelegentų paskaitos.

Nepamirštas ir kitas svarbus labai ateitininkų uždavinys-savų gretų stiprinimas. Vos vieneriems metams praslinkus, suorganizuojama moksleivių ateitininkų Prezidento A. Stulginskio kuopa, kuri šiuo metu turi apie 30 narių. Kuopai vadovauja G.Bakaitytė, talkininkaujama D. Prunckutės ir A. Bakaičio. Kuopos vadovybė, sustiprinusi savo eiles moksleiviais ateitininkais, atkreipė dėmesį ir į gausiausią būsimų ateitininkų šaltini jaunučius. Reikia tik pasidžiaugti, kad kuopos pirminnkas J. Pleinys sugebėjo suburti net apie 30 mažųjų būrelį-būsimųjų moksleivių ateitininkų.

Hamiltono ateitininkai skiria daug laiko ir energijos geram susiorganizavimui ir tinkamam idėjiniui pasiruošimui, tačiau tai tik maža dalis jų darbų. Daug daugiau laiko, jėgų ir sumanumo panaudoja nuolatiniams ryšiams palaikyti su visa lietuvių visuomene. Pirmiausia, ateitininkai sueina į kontaktą su visuomene per įvairius minėjimus. Kiek vienam hamiltoniečiui jau gerai žinomos ateitininkų kasmet ruošiamos Šv. Kazimiero ir Kristaus Karaliaus akademijos. Ne vienas prisimena arkivysk. J. Matulaičio 30m., Marijos Pečkauskaitės 25 m. ir Vinco Krėvės Mickevičiaus mirties sukaktis. Ne tylomis praėjo ir Arkivysk. J Skvirecko 80 m. amžiaus ir "Ateities" 45 m. sukaktys. Dėl vietos stokos neįmanoma visų minėjimų išskaičiuoti, tačiau reikia pripažinti, kad vyr. ateitininkai, eidami ranka rankon su moksleiviais ateitininkais, minėjimus praveda įdomiai ir meniškai, todėl ir lankytojų daug susilaukia.

Kitas būdas suartėti su visuomene — kultūriniai parengimai. Galima tvirtinti, kad ateitininkai šią priemonę vykusiai panaudoja. Negailėdami nei darbo nei lėšų, jie ruošia literatūros vakarus, spaudos balius, vaidinimus ir pasilinksminimus. Ateitininkų dėka hamiltoniečiai ne kartą girdėjo poetą B. Braždžionį, humoristą A. Gustaitį, aktorių H. Kačinską, solistus P. Bičkienę, J. Liustikaitę, V. Verikaitį ir kitus mūsų menininkus. Ateitininkų dėka hamiltoniečiai turėjo progos stebėti "Prieš srovę", "Brandos atestatą", "Baltaragio malūną", 'Melagėlį", ir 'Sąmokslą' pries savuosius" ir kitus veikalus. O kiek įvairių kitų pasilinksminimų suruošta!

Nepamiršo ateitininkai ir dar vienos labai svarbios priemonės — lietuviškos knygos. Nors daug darbo ir lėšų reikėjo, tačiau jie sugebėjo įsigyti biblioteką, kuria visi lietuviai gali pasinaudoti. Kad tautiečiai galėtų lengviau įsigyti knygų, žurnalų bei laikraščių, ateitininkai išlaiko kioską parapijos salėje.

Čia suminėtieji ateitininkų darbai, žinoma, neišsemia jų visos veklos. Stebėdami Hamiltono lietuvių gyvenimą, matome, kad ateitininkai nepamiršo nei parapijos bažnyčios statymo, nei šeštadieninės lietuvių mokyklos, nei vargan patekusių lietuvių, nei paramos kitoms lietuvių organizacijoms. Net ir ruošiamos vasaros vaikų stovykloms jie nepagaili laiko ir lėšų.

Atrodo nuostabu, kad Hamiltono ateitininkai suranda laiko, darbo rankų ir lėšų visiems tiems darbams. Paslaptis yra ta, kad vyresnieji ir moksleiviai ateitininkai labai glaudžiai bendradarbiauja ir kad jų vadovybės ir nariai moka aukotis bendriems reikalams. Linkėtina, kad ir toliau vyr. ateitininkų vadovybė, susidedanti iš J. Pleinio, A. Grajauskaitės, T. Verbickaitės, T. Latauskaitės ir St. Verbicko, ir moksleivių ateitininkų vadovybė, susidedanti iš: G. Bakaitytės, D. Prunckutės ir S. Bakaičio, glaudžiausiai b endradarbiaudamos ta pačia energija ir pasisekimu tęstų šį Dievui ir Tėvynei naudingą darbą.

J. Domeika

KRISTAUS KARALIAUS ŠVENTĖ HAMILTONE

"Jis viešpataus nuo jūros ligi jūros ir nuo upės iki žemės skritulio pakraščių. Visi žemės karaliai jį garbins ir visos tautos jam tarnaus" (Dan. 7,14) — šiais psalmės žodžiais St. Verbickas atidarė Kristaus Karaliaus šventės minėjimą, ruoštą ateitininkų kuopos spalio 25 Lietuvių Namuose. Po jo žodžio solistas V. Verikaitis visų širdis sutelkė giliam susikaupimui dviem giesmėm: "Adoramus te Christe" ir antra lietuviška. Solistui akomponavo D. Skrinskaitė — abu iš Toronto.

Paskaitą skaitė dr. A. Šapoka iš Toronto. Ši šventė, sakė paskaitininkas, yra dar visai nesena, įvesta popiežiaus Pijaus XI. Tačiau ir pirmieji krikščionys jau garbino Kristų kaip karalių vaizduodami jį prikaltą prie kryžiaus ir su karūna ant galvos. Vėlesniais laikais taip pat buvo garbinamas, iki įvesta ši iškilminga šventė. "Mano karalystė ne iš šio pasaulio" — sakė Kristus Pilotui. Jis prisiminė, kad Jo karalystė remiasi ne žemės turtais, ne svetimų žemių užkariavimu, bet žmogaus širdimi. Žydai norėjo Jį pripažinti tik tada karaliumi, kai Jis padaugino duoną iš kelių kapelėlių visai miniai. Jie troško tik žemiškos karalystės. O mes šių laikų krikščionys, taip pat perdaug apie žemišką karalystę galvojame, užmiršdami dvasinę. Ir po devyniolikos šimtų metų dar daug šimtų milionų yra stabmeldžių, pagonių ir kitokių, kurie nepažįsta Kristaus Karaliaus ir Jo karalystės. Ar ne mūsų krikščionių kaltė, kad trūksta misionierių ir apaštalų? Mūsų Rūpintojėlis, parimęs prie kryžkelių ir susimąstęs, žvelgia į tokius, klausdamas, kodėl Jojo karalystė dar neįsiviešpatavo žemėje" — baigė dr. A. Šapoka savo turiningą paskaitą.

Solistas V. Verikaitis dar padainavo vieną komp. B. Budriūno ir vieną komp. J. Žilevičiaus dainelę, kurią publika pakvietė pakartoti.

Tautinių šokių grupė, vedama G. Breichmanienės, pašoko šustą, kepurinę ir kalvelį.

L. Verbickaitė baigė meninę programą Maironio eilėraščiu — "Kristui Karaliui giesmė". Minėjimas baigtas tautos himnu.

Praurimė

studentų ateitininkų sąjunga

CHICAGOJE NAUJOS MELODIJOS

Jau ruduo atėjo, ir stovyklų armonikos tonai kartu su svirpliais nutilo. Prasidėjo naujos melodijos — tai mokslai ir reguliarūs susirinkimai.

Chicagos studentų draugovė jau tūrėjo savo pirmąjį sugūžėjimą, o jis buvo kitoks negu paprastai. Kodėl kitoks? Ot todėl, kad draugovės kapelionas ir pereitų metų valdyba atgiedojo savo gulbės giesmę.

Atsivertė kortos ant stalo, ir pamatėme objektyviai, ką per metus laiko nuveikėme: šalia mėnesinių susirinkimų turėjome dar porą netikėtų. Be abėjo, nepamiršome prisiminti, kad išleidome du leidinius, tai "Skersvėjį" ir "Sūkurį", kuris sukasi visu smarkumu ir ilgai dar žada suktis. Naujųjų Metų suruošimas bei draugovės šventė tai tik menkniekiai, bet kam čia minėti visa, vistiek Putnamo draugovė visuomet daugiausiai nuveikia. Naujosios valdybos sąstatą sudaro; P. Bagdonas, V. Budrys, V. Krištolaityte ir S. Liulevičiūtė.

Susirinkime pirmiausia išgirdome Tėv. J. Kidyko atsisveikinimo žodį. Jo besiklausant, buvo pasijusta, kad esame jam skolingi už jo įdėtą nepaprastą rūpestį. Jam su nuoširdumu ir meile dėkojome, tikėdamiesi, kad ir ateityje jis mus globos. Dabartinis dvasios vadas, visų labai mėgimas, bus Tėv. J. Kubilius, S. J., Jaunimo Namų valdovas.

Senoji valdyba perdavė raktus naujajai po skrupulingo revizijos komisijos pranešimo.

Nebuvusieji stovykloje gavo progos nagus pakramtyti, besiklausydami pasakojimų.

Nusibodus vienoj vietoj sėdėti, kaip pabaigėme uždarymo maldas, visi kekiavome į miškus kepti dešrelių, sportuoti ir pasidžiaugti originalia radijo stotimi, kuri perdavė sultingiausius įvykius iš vasaros stovyklos.

Nora Dalekaitė

DETROITAS

Detroito studentų ateitininkų šių mokslo metų pirmas susirinkimas, įvyko rugsėjo 27 pp. Vasiulių bute. Susirinkimo darbotvarkėj buvo pereitos valdybos pranešimas, revizijos komisijos aktas ir naujos valdybos rinkimai. Naują draugovės valdybą sudaro: pirmininkė — Jurina Smagrauskaitė, vice-pirmininkas — Romualdas Bublys, sekretorius — Antanas Gilvydis, iždininkas — Petras Kausteklis ir narys — Vylius Vasiulis. Į revizijos komisiją įeina: Dalia Mikaitė, Valentina Pajaujytė ir Narimantas Udrys. Susirinkime dalyvavo dvasios vadas kun. V. Krščiunevičius ir apie dvidešimt narių bei kandidatų. Po susirinkimo visi prisiminė vasaros stovyklą, peržiūrėdami įdomias nuotraukas ir pasidalindami linksmais įspūdžiais.

Kor.

Sydnėjaus ateitininkai

Rugpjūčio 16 ateitininkų susirinkime kun. P. Butkus pradėjo paskaitų ciklą "Kuri yra tikroji bažnyčia?" Susirinkimas buvo Kurų namuose. Po oficialios dalies pasivaišinta ir pasišokta. Kitas susirinkimas buvo rugsėjo 20, o rugsėjo 26 įvyko linksmavakaris Bankstowno Lietuvių Namuose. Vėliavos krikštas buvo per Kristaus Karaliaus suruoštą šventę.

PUTNAMAS

Spalio 1 susirinko septynios mergaitės: studentės ateitininkės ir besidomaujančios. Susirinkimą pradėjo malda, sveikinimo žodelį tarė Aurelija Kucinaitė. Ji papasakojo apie pensionato ateitininkių veiklą ir apibrėžė planus ateičiai.

Kitame susirinkime kun. prof. Stasys Yla skaitys paskaitą tema, "Lietuvių krikščioniškoji kultūra." Mergaitės paminėjo Kristaus Karaliaus šventę spalio 25. Taip pat, planuojami šokiai prieš adventą ir literatūros bei muzikos vakaras — "Ruduo Lietuvoje".

Draugovė išsirinko valdybą: Aurelija Kucinaitė, pirmininkė; Nijolė Sabataitytė, sekretorė, Aušra Domeikaitė, iždininkė. Dvasios vadas yra kun. V. Cukuras.

Mergaitės vaišinosi užkandžiais ir linksmai praleido valandėlę pasikalbėdamos. Susirinkimas baigtas bendra malda.

M.S.

BALTIMORĖ

Baltimorės studentai ateitininkai pradėjo naujus mokslo bei veiklos metus. Išrinkta nauja valdyba, kurią sudaro: J. Boguta — pirmininkas, D. Pūkelytė — sekretorė, E. Zupkutė — iždininkė, ir B. Bogutaitė — korespondentė.

Rugsėjo 26 įvyko pirmasis valdybos posėdis, kuriame dalyvavo ir sendraugių pirmin. Č. Surdokas. Posėdyje buvo svarstomas šių metų veiklos bei metinės šventės rengimo klausimas. Numatyta ir toliau tęsti ateitininkų ideologijos studijas, kurias pradėjome vidury vasaros, ir taip pat gan smulkiai nagrinėti metinę temą.

Spalio 3 įvyko kandidatų pasiruošimo susirinkimas su C. Surdoko paskaita. Numatyta dar du tokie susirinkimai, kurių metu paskaitas skaitys poetas K. Bradūnas ir V. Volertas.

b.

Dalis Vokietijos studentų ateitininkų suvažiavimo paskaitos metu
(žiūr. praeitam nr., 213 psl.)

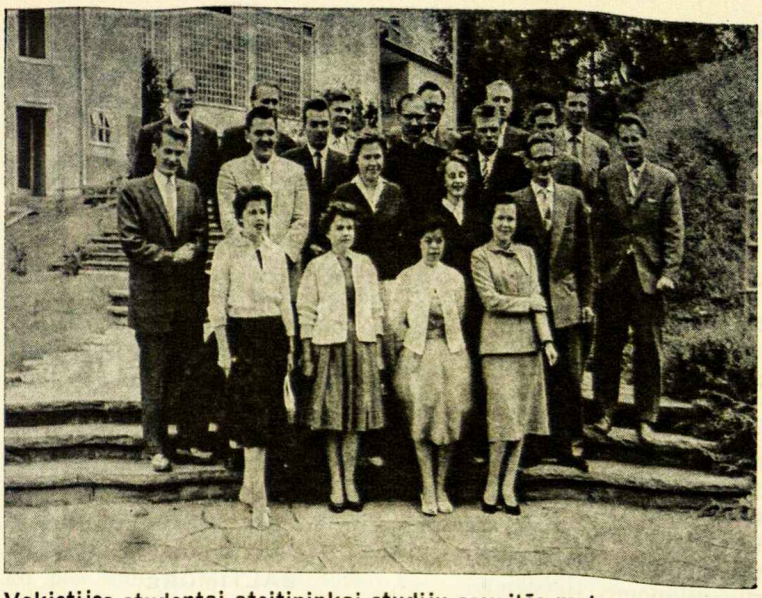

Vokietijos studentai ateitininkai studijų savaitės metu 1959.VIII.30

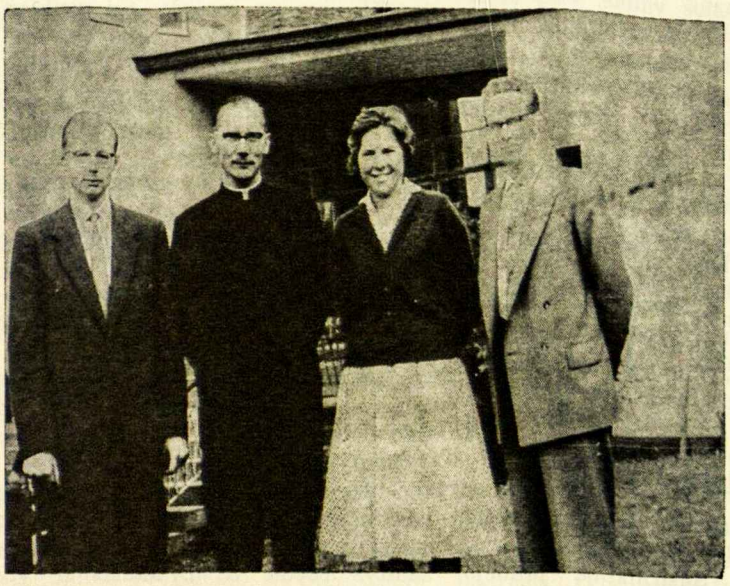

Vokietijos SAS valdyba su savo dvasios vadu. Iš k. į d. Kęstutis Žemaitis, kun. Bronius Liubinas, Angelė Rugienіūtė, Vingaudas Damijonaitis

VERTYBIŲ KLAUSIMAS BOSTONE

Rugsėjo 11 įvyko Bostono draugovės susirinkimas kol. Lendraitytės namuose. Pirmininkavo A. Mučinskas, sekretoriavo — I. Lendraitytė.

Prof. J. Girnius skaitė paskaitą — "Lietuvių kultūrinės vertybės ir mūsų uždaviniai". Ši paskaita yra įvadas metinei temai, pirmą, kartą buvo skaityta SAS vasaros stovykloje. Dabar paskaita buvo pakartota iš įrekorduotos juostelės.

Pagrindinė paskaitos mintis buvo Lietuvos moralinės, visuomeninės, kultūrinės vertybės bei jų vertė sąlyty su kitų tautų vertybėmis.

Po paskaitos diskusijose aiškinomės kultūros ir civilizacijos sąvoką bei skirtumus. Toliau kilo neaiškumas tarp vertės ir vertybės. Čia kiekvienam buvo proga pasisakyti, ką kas laiko vertybe.

Po šių diskusijų iš juostelės pasiklausėme montažo, kurį išpildė New Yorko draugove. Montažas buvo skirtas paminėti visus, kurie žuvo dėl Lietuvos laisvės.

Iš juostelės buvo išklausytos teniso finalinės rungtynė starp Gilvydžio ir Žižniausko. Pranešėju buvo Jonas Šoliūnas ir Arius Vydas. Rungtynės buvo įdomios, tik pranešėjai vis nežinojo rezultatų, tačiau išvertė lietuvių kalbon painią terminologiją.

Susirinkimas baigtas malda. Toliau buvo linksmi pokalbiai prie kolegės Irenos paruoštos kavutės ir užkandžių.

UZ

CLEVELANDAS

Praėjusios vasaros atostogas Clevelando draugovės studentai praleido gana įvairiai. Vieni įsijungė į praktišką darbą, kiti reiškėsi aktyviai visuomeniškoj veikloj bei įvairiose stovyklose. Iš baigusių kolegiją turime tik vieną mūsų draugovės narę tai Astą Orentaitę, kuri Notre Dame isigijo bakalauro laipsnį.

Rugpjūčio mėnesį valdyba buvo suruošusi išvyką pas p. Balčiunus, kur linksmai ir nuotaikingai praleido sekmadienio popietę.

Studentų ateitininkų stovykla prie Maskvos sutraukė nemažą būrį kolegų. Draugovė ten ypač pasižymėjo, suruošdama humoristini vakarą. Stovyklos uždarymo tradiciniame koncerte dalyvavo šie draugovės nariai: A. Balčiūnaitė, I. Stasaitė ir T. Stasaitė.

Prieš pradedant rudens semestrą, su draugove laikinai atsiskyre R. Laniauskas ir E. Brazauskas, kurie išvyko atlikti karinės tarnybas. R. Laniausko pareigas (pirmininko) perėmė A. Barzdukaitė.

Šiais metais į draugovę įstoja nauji nariai: Jūra Gailiušytė, L. Kasperavičiūtė, I. Mažonaitė, T. Stasaitė, J. Kavoliūnaitė.

Aušra Barzdukaitė ir I. Stasaitė įsijungė į lietuviškosios mokyklos veiklą ir dirba kaip mokytojos Naujojosios Parapijos Šv. Kazimiero šešta dieninėje mokykloje.

Clevelando Vaidilos teatre puikiai reiškiasi V. Žilionyte ir R. Apanavičius. R. Staniškytė ir I. Stasaitė dalyvauja Čiurlionio ansamblyje, kur paskirtos šio vieneto pranešejomis.

Jūra Gailiušytė priklauso Studentu skyriaus "Drauge" redakcijos kolektyvui.

Spalių 18 p. Barzdukų bute įvyko šiais mokslo metais draugovės susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: I. Bridžius — pirm., V. Žilionytė— vice-pirm., Aldona Balčiūnaitė — pirma sekr., L. Iešmantaitė —antra sekr., A. Barzdukaitė — iždininkė, korespondentė Gaudeamus žurn. R. Staniškytė, "Draugui" ir "Ateičiai" I. Stasaitė. Clevel. Lituanus remti komitetan įeina Jūra Gailiušytė, Vida Kasperavičiutė ir L. Iesmantaitė.

Draugovės valdyba ir nariai ryžtu ir darbinga nuotaika žengia į naujuosius mokslo metus, tikėdamiesi gerų bei nauding ų veiklos rezultatų.

Ingrida

MA SĄJUNGOJE

BROOKLYNAS

Spalio 3 jaunesnieji moksleiviai ateitininkai turėjo savo pirmą susirinkimą po vasaros atostogų. Dalyvavo 10 narių, kurie išrinko naują valdybą. Marytė Ąžuolaitė yra mūsų naujoji pirmininkė ir Elvira Regažinskaitė sekretorė. Visi linkim joms sekmingai atlikti savo pareigas.

Šįmet visi nariai yra pasiryžę pasiruošti egzaminams ir duoti įžodį į vyresniuosius moksleivius ateitininkus.

L.M.

DETROITAS

Jei paskutiniu laiku "Ateityje" nedaug matėsi žinučių apie Detroitą, tai nereiškia, kad Karaliaus Mindaugo kuopa nieko neveikia. Ne! Gal tiktai jos korespondentė nespėjo viska aprašyti.

Per pirmą šių metų susirinkimą įvykusį rugsėjo 26, išsirinkome naują valdybą: S. Damušis — pirm., J. Skirgaudas — vice-pirm., S. Buivydaitė — vidaus reikalams sekr., V. Kvedaraitė — užsienio reikalams sekr., V. Čižauskaitė — ižd. ir G. Bajorunaitė — koresp.

Peržvelgus pereitų metų veiklą, matėsi, kad buvo nemažai nuveikta. Iš viso buvo 11 susirinkimų, kuriuose dalyvavo vidutiniškai apie 25 nariai. Per susirinkimus mes skaitydavome ir diskutuodavome įvairius referatus ir pranešimus. Mūsų kuopos nariai per visus metus uoliai talkininkavo su studentais prie ateitininkų knygyno, sekmadieniais pardavinėdami knygas Šv. Antano bažnyčios prieangyje. Beveik visi nariai užsiprenumeravo "Ateitį". Šalia savo tiesioginio veikimo kuopoje daug narių, priklauso ar tai sporto, ar tautinių šokių grupei ar Detroito mergaičių chorui. Centro Valdybos skatinami, spalių buvom įsteigę 3 rožančiaus būrelius ir pavasarį susiorganizavo mergaičių būrelis. Daug kartų su vėliava atstovavome ateitininkus įvairiuose minėjimuose, o per Motinos Dienos minėjimą išpildėm didelę dalį programos. Gegužės 1 Windsore, per tradicinę Marijos šventę, keletas narių su vėliava atstovavo lietuvius didžiulėje procesijoje. Detroite per Laisvės festivalį, liepos 4, ateitininkai uniformuoti dalyvavo viešoje eisenoje. Negalima užmiršti, kad kuopos 4 nariai dalyvavo ateitininkų konkurse "Kodėl aš mokausi", ir viena laimėjo antrą premiją.

Visų pereitų metų didžiausias įvykis buvo ateitininkų šeimos šventė, įvykusi gegužės 31 Dainavoje, kurios metu 26 kuopos nariai davė iškilmingą įžodį. Jaunesniųjų moksleivių įžodį davė šie nariai: D. Bajorūnaitė R Bitlierius, I. Buitkutė, V. Čiunkaitė, I Damušytė, S. Gerliauskas. K Jankauskas, V. Janulevičiutė, A Kutkus, D. Majauskaitė, V. Majauskaitė, D. Polteraitytė, ir S. Vilkaitė. Į vyresniuosius moksleivius pakelti: G. Bajorūnaitė, N. Bironaitė, R. Bironaitė, I. Brokaitė, V. Čižauskaitė, S. Damušis, A Garliauskaitė, R. Janšauskas, V. Kvedaraitė, S. Lišauskas, R. Petrauskas, J. Skirgaudas ir S. Viskantas.

G. B-tė....

LOS ANGELES, CALIF.

Moksleivių ateitininkų susirinkimas įvyko Griffith Parke. Pirmininkavo Birutė Lembergaitė, sekretoriavo Algis Karalius. Buvo diskutuojama: ar apsimoka išlikti lietuviu. Buvo pasisakymų už ir prieš. Prie diskusijų prisidėjo ir būrelio globėja Dalilė Polikaitienė, kalbėdama apie lietuvybę. Iškilo mintis, kad kai kada angliškai išsireikšti lengviau, nei lietuviškai. Šia proga Irenai Keselytei pavesta kitame susirinkime pakalbėti apie lietuvių kalbą ir jos kilmę.

Einamuose reikaluose Saulė Brazdžionytė kalbėjo apie moksleivių ateitininkų šventę. Taip pat numatyta suorganizuoti išvyka per Padėkos dienos savaitgalį. Susirinkimui baigiantis, Birutė Reivydaitė pravedė eilę lietuviškų dainų. Po to visi smagiai pažaidėme tinklinį.

Algis Karalius

PHILADELPHIA, PA.

Moksleiviai ateitininkai savo mokslo metus pradėjo pirmu susirinkimu rugsėjo 26 p. Romanausko bute. Išrinkta nauja valdyba: Algis Šuopys, pirm.; vicepirm. Roma Puodžiukaitė, sekretorė Aušra Gaigalaitė, iždininkė Jadvyga Krakauskaitė, socialiniams reikalams — Valdonė Romanauskaitė.

Pr. Dovydaičio kuopą nuoširdžiai globojo K. Čikota. Dabar išrinktas naujas kupos globėjas Vilius Romanauskas. Kuopos dvasios vadu sutiko pasilikti Kun. L. Pečiukevičius.

Einamuose reikaluose buvo aptartas Kristaus Karaliaus šventės minėjimas. Moksleiviai buvo suplanavę pasičiuožinėti ant ledo, bet šis sumanymas dėl blogo oro atidėtas. Susirinkimas baigtas malda ir ateitininkų himnu.

R. P.

CHICAGA

Šv. Jurgio kuopa

Rugsėjo 27 mūsų kuopos globėjai p. P. Bagdonai sukvietė mus visus į kuopos susirinkimą. Sekmadienis buvo labai gražus, ir mes, išklausę mišių, susirinkom šv. Jurgio klebonijon, kur ir įvyko susirinkimas.

Po vasaros atsotogų visi gerai pailsėję, susirinko 21 ateitininkas. Globėjas pakvietė sukalbėti maldą. Susirinkimo pirmininku išsirinkome Antaną Aleksandravičių, sekretorė Dalią Chodeckaitę.

Globėjas pranešė apie naują mergaičių globėją Ritą Danilevičiūtę ir ją mums pristatė. Buvo mum didis džiaugsmas, kad pagaliau mergaitės turės savo globėją. Ją pasitikom nuoširdžiais plojimais. Ji pasveikino mus, pradėjus naujus mokslo metus, ir paaiškino, kad visas darbas kris ant mūsų pečių. Jei visi dirbs, tai kuopa turės tautinių šokių ir kanklininkių grupes, vaidintojų būrelį.

Kuopos globėjas dar pristatė naują narę Pranutę Narvaišytę. Tikimės, kad šiemet daugiau berniukų ir mergaičių įstos į mūsų kuopą ir taip bus linksmiau.

Kuopos seniūnas Antanas Chodeckas trumpai nupasakojo apie rinkimus ir ragino į valdybą išrinkti pačius veikliausius.

Mūsų išrinktąją valdybą sudaro; Antanas Aleksandravičius — pirm., Ramutė Deksnytė — vicepirm., Irena Burbaitė — ižd., Judita Tričytė — sekretorė, Milda Vilkaitė — soc. reikalų vedėja, Dalia Chodeckaitė — kuopos valdybos narė ir mergaičių būrelio pirmininkė.

Be susirinkimų savo darbuose pramatėme aplankyti chrizantemų parodą.

Dalia Chodeckaitė

LIETUVIŠKA KNYGA —
GERIAUSIA ŠVENČIŲ DOVANA

ŠYPSENOS IŠ VASAROS STOVYKLOS

Iš pranešimo apie stovyklą. Paruošė D. Kolbaitė, A. Liulevičiūtė ir A. Paliokaitė. Pranešimas buvo skaitytas stud. ateitininkų stovykloje per radiją ir pakartotas Chicagoje stutentų susirinkime.

PASKAITOS

J. Šoliūnas — Mūsų tautinės parapijos

Kadangi parapija yra kartu ir "community" ir "society" ir kadangi aš tų žodžių į lietuvių kalbą išversti gerai nemoku, ir kadangi "community" ir "society" yra skirtingi dalykai, kurių terminologija turi būt visiems aiški prieš pradedant diskutuot mūsų tautinių parapijų problemas, tad vienintėle išvada, kurią galima padaryt atvyniojus gauruotą koją nuo stalo kojos, yra ta, kad parapija būtų tautinė, reikia joje ir gyventi...

A. Barzdukas — Modernus menas

Jei dailininkas turėjo intenciją padaryt tai menu ir jei žmonės priima tai kaip meną, tai propeleris gali būti paukščiu, o paukštis propeleriu.

J. Šoliūnas — Pasternako Dr. Zhivago.

Diskutuotinas klausimas: ar Boris Pasternakas parašė Dr. Zhivago, ar ne?

Kun. dr. V. Cukuras — Draugiškumo apaštalavimas

Kekvienam žmogui turi būt reiškiama atvira pagarba, iš kiekvieno žmogaus turi skristi aukso paukščiai, kurie turi palaikyti tam tikrą kontaktą tarp "aš ir jis".

Prof. A. Šerkšnas — Mergaitės ir berniuko santykiai

Nepasiduoti bendram psichozui, kuris turi tiek daug tendencijos versti jį ir ją "pastoviai eiti", kol sustoja prie altoriaus. Rimtame draugavime vengti didžiųjų skirtumų: amžiaus — ji hidrogeninio, jis atominio; išsilavinimo — ji Ph.D., jis Ph.D.: tikėjimo — ji katalikė, jis ateitininkas; tautybės — ji Lietuvos amerikonė, jis Amerikos lietuvis.

Daiva Kuodytė — Mišrių šeimų problema.

Well now, mixed marriages, as you know, as you have probably heard and read, cause many problems, the phases of which are to be discussed. O dabar paskaitykime Laiškus Lietuviams...

V. Valaitis — Įspūdžiai iš Vienos festivalio.

Jaunimo Festivalis ruošiamas komunistinių sluogsnių maždaug 30-40 metu jaunuolių... Vienintėlis būdas nuo jų atsikratyt, kai griebia už švarko atlapo: "Take your hands off me, I'm a journalist..."

IŠ FUKSŲ PROGRAMOS

Jaunesnieji studentai stovykloje turėjo savo programą — fuksų dieną. Kadangi pati stovykla vyko prie Mascow, Pa., tai fuksų programa praėjo sovietiniame stiliuje; buožės-fuksai, proletarai — tikrieji studentai.

PROLETARIŠKA PROKLAMACIJA

Prie šviesiosios, gražiosios Maskvos, prie "Arielkos" ežero, kur Vodka plaukia, mes, tarybinės laisvės kovotojai, sukapoję, sugaudę buožes, kapitalistus, liaudies priešus ir visą subversyvinį elementą, vadinamą fuksais, žiūrėsime per mūsų draugo, saulės gyvenimo džiaugsmo, Nikito Vitolio malonę, ar jūs esate verti po šios dienos bandymų, tapti tikrais, kilniais proletarais, visa žinančio, visa galinčio, visas mylinčio vado Šoliūno draugais.

Tikrais proletarais buožės —fuksai taps, tarnaudami proletarams, visų tarnų tarnams valdybos nariams bei įvykdydami šį penkių punktų planą:

Jei buožė yra užkalbinamas pilnateisio partijos nario, jis atsako: Taika ir draugiškumas;

Piliečiui laiveliu plaukiant, buožė plaukia iš paskos tris sieksnius su ekstra "life preservers".

Buožės dėvi kaklaraštį visą dieną. Tai galioja maudantis ir sportuojant.

Rūkyt buožė gali tik įlindęs į ugniavietę.

Kapitalistiniais įrankiais nesinaudojama —mašinoms nevažinėjama.

Per paskaitą buožės sėdi pirmoje eilėje ir šypso.

Kiekvienas buožė išpildo minutės programą WSAS radiofone.

Buožės žaidžia prieš proletarus tinklinio rungtynes. Primenama buožėms, jog garbingieji proletarai turi laimėti — sutriuškinti kapitalistus.

Buožėm leidžiama kalbėti lietuviškai, bet tik rusiška abėcėle.

Už kapitalistų amerikonų kalbos naudojimą, buožės siunčiami į virtuvę darbams.

Kiekvienas buožės nešiojasi visuomet rankoje partijos organą "Sūkurį" bei surenka bent po dešimt prenumeratų. Prisiminkime; Užvaldykime pasaulį savo idėjomis per "Sūkurį."

Proletarams valgant, buožė patarnauja bei maistą paragauja prieš teikdamas savo globėjui, kad proletarui nieko kenkiančio burnon nepatektų.

Buožė niekad nekalba neužkalbintas. Jei jo proletaras yra pavojuje, buožė gali pagalbos šaukti tik, jei užtenkamai didelis pavojus. Kitaip — negirdėtos bausmės.

Kai draugas komendantas daro pranešimą, buožės kiekvieną nemirtingą sakinį aiškiai ir garsiai pakartoja.

Keli klausimai iš fuksų teismo

KL: Į ką galima įlipti, vaikščiojant su mergina ir žiūrint į jos akis.

ATS: Į poison Ivy.

KL: Ką galima gauti stovykloje už dyką

ATS: Poison Ivy.

KL: Ką bendro turi stovyklos vadovas su vinimi?

ATS: Abudu turi kietas galvas.

L: Kas turi keturias kojas?

ATS; Du stovyklautojai.

Vyriausias teisėjas: "Dabar aš tau duosiu atsakymą, o tu man pasakyk klausimą."

Atsakymas: Adomas Mickevičius

Klausimas: Kas buvo Mikalojaus ir Barboros Mickevičių sūnus?

ŠVEPLIO ŠYPŠNYS

Ar žinai, branguš pilieti,
Kodėl kreivai šypšauš?
Škaičiau rugšėjo "Ateitį,"
Todėl labai šypšauš.
Nešakyk, jog aš papūgėlė,
Kad čiulbiai šypšauš,
"Ateitiš", šakau, paš mane atėjo,
Todėl kreivai šypšauš.
Škaitau tuoj šypšenaš kreivaš
Ir kreivai šypšauš,
Škaitau višaš rašeivaš
Ir nuolat šypšauš.
Kęštutiš ožį malžia į kiaurą rėtį.
Todėl kreivai šypšauš.
Neš Arūnaš kuriąš šukilėlių pašaulį,
O aš vištiek šypšauš
Alpukaš moko angeluš ir žvėriš,
Kai aš višiemš šypšauš.

Ingrida rašo ir toliau rašyš,
Kol aš kreivai šypšauš,
Neš dėdė šimaš ką škaityš,
Kodėl gailiai šypšauš,
Vyteniš prižmėje klaidaš vanoja,
Kol aš kvailai šypšauš.
Športištaš mašinračio mokinaš,
Kol aš šparčiai šypšaus.
Skaitau toliau ir iš Barono,
Aš kreivai šypšauš,
Neš, šako, Dievaš dažo merginaš,
Todėl kreivai šypšauš.
Pagaliau višiemš jaunavedžiams linkiu
Ir meiliai šypšauš
Kad jie klaušytųš vienaš kito ir galvotų.
Kad aš kreivai šypšauš.
Norš ašaroš man byra jumiš paliekant.
Vistiek kreivai šypšauš.

š. Jur. Elviš.

KVAILI KLAUSIMAI PROTINGI ATSAKYMAI

Kodėl "Ateitis" išeina ir ateina?
—Kadangi redakcija ir administracija dirba,
o prenumeratoriai miega.
Kodėl vasarą tiek daug stovyklų?
—Kad korespondentės turėtų ką veikti.
Ar širgai kada širdgėla?
—ŽNe, priklausau korporacijai.
Tamsta diletantas?
—Taip, rašau į Kreivas Šypsenas.
Kodėl studentai persiskyrė į rytus ir vakarus?
—Užtai, kad visas pasaulis taip daro.
Kodėl yra apygardos?
—Kadangi viename garde spardosi.
Ar tau patinka New Yorkas?
—Atsiprašau, aš prisirišęs prie Chicagos. Iš kur tokių idėjų gavai?
—Girdėjau kalbant Skrupskelį su Vygantu.
Kodėl ateitininkų kongresas sekančiais metais?
—1960 yra kilmingieji metai.
Kodėl juokies taip garsiai?
—Kad žmonės nemanytų, kad aš humoro neturiu, ha-ha-ha!
Kodėl studijuoji chemiją?
—Nusivyliau gyvenimu.
Kuo matuojamas veiklumas?
—Diskusijomis po nutarimo.
Kur gyvenimo išmintis?
—Neskaityk kvailų daiktų, nes pats kvailu tapsi.

P. S. Redakcijai: Kodėl spausdinat šituos klausimus ir atsakymus?
Iš manęs nei gudresnių, nei durnesnių negausite.
Kodėl siunčiu Kreivom Šypsenoms?
—Nes man šie klausimai ir atsakymai nejuokingi!
Nepasirašau, nes visi žino, kad esu **Bakar-Aulas**

ŠACHMATAI

Rašo K. Merkis

Klaidų neišvengia ir didmeistriai, nes ir jie yra žmonės. 1953 pasaulio kandidatų p-bėse Keres - Averbach partijoj gavosi tokia padėtis: Keres — balti, Averbach — juodi.

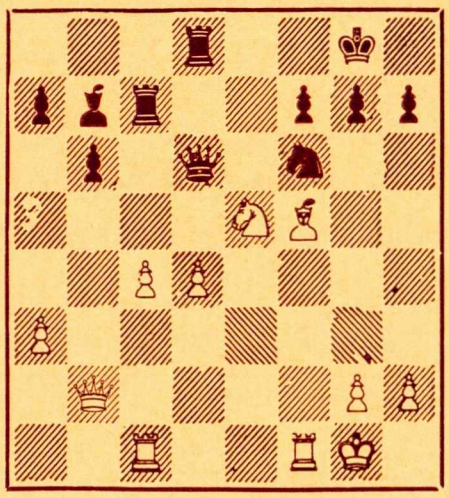

Nuoseklus ir paprastas baltų ėjimas turi būti Bfdl, kad gintų pėstininką d4, o Keres paėjo 21.Bf4? g5 22.Bf2 V:d4 23.V:V B:V, ir juodi lengvai laimėjo.

ATEITIES PLATINIMO VAJUS

Jau skelbėme gegužės, birželio ir rugsėjo mėn. numeriuose Ateities platinimo vajų. Didis Ateities bičiulis kun. dr. J. Pruskis paskyrė 50 dol. tam, kuris daugiausiai išplatins Ateities iki lapkričio 1 d. Šį terminą pratęsiame dar vieną mėnesį. Kas daugiausia suras naujų Ateities skaitytojų, gaus 50 dol. premiją.

Visos moksleivių kuopos, studentų draugovės ir pavieni asmenys kviečiami įsijungti į Ateities platinimo vajų ir surasti kuo daugiau naujų skaitytojų.

AUKOS ATEIČIAI

MAS Vakarų Apygarda iš ruoštos iškylos pelno ..... 25.00 dol.

Daina Skirmuntaitė, iš Kenoshos, Wisc., surinko aukų: po 3.00 dol. — St. Budrys, K. Žilėnas, po 2.00 dol. — V. Samulionis, J. Širvinas; po 1.00 dol. — Š. Dumbra, B. Juška, V. Kažemėkaitis, P. Kleinotas, M. Pelanis, P. S. Petrušaičiai, J. Plečkaitis, A. Vadeiša, M. Wedeikienė ir E. S. — visi iš Racine, Wisc., aukojo Ateitis informaciniam anglų kalba numeriui.

KNYGA GERIAUSIA ŠVENČIŲ DOVANA

- **LIETUVA**, Vyt. Augustino Lietuvos vaizdų albumas ..... 5.00 dol.
- **ŠV. PIJUS X**, kun. J. Petrėno ..... 1.00 dol. (Specialiai atpiginta)
- **JAUNYSTĖS MARŠAS,** Alfo Sušinsko 1.00 dol.
- **NEGESINKIME AUKURŲ**, vysk. V. Brizgys, naujai išleista moterystės klausimais 3.00 dol.

Taip pat Ateities administracijoje dar galima gauti kalėdiniams sveikinimams atviručių, pokelyje 20 atviručių su vokais, kaina 1.00 dol.

Užsakymus siųsti:

A T E I T I S
916 Willoughby Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

Gaunama ir pas platintojus

ALp(LKA)1786
1959, Nr.9

ATEITIS, LAPKRITIS, NR. 9

Mainio ežeras prie Daugų

90.725.96